

การประเมินโครงการ อบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างสรรค์ สื่อ นวัตกรรมส่งเสริม การอ่านสู่กลุ่มเป้า หมายพิเศษ

ประจำปีงบประมาณ
2567

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยะลา

กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศคุณูปการ

การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์ สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดแนวนโยบาย การจัดแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งผลการประเมินโครงการครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลาบุคลากร กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นอย่างมาก

ผลการประเมินครั้งนี้ประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ที่คอยให้คำแนะนำ ปรีกษาหารือ ในการปฏิบัติงานโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์ สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน สู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจคุณภาพเครื่องมือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผู้เข้าร่วมโครงการ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

หวังว่า ผลการประเมินโครงการฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วิวรรรณ มูลจันท์

บทคัดย่อ

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน 1) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท 2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านปัจจัยป้อน 3) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ 4) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ 5) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

ผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 1 เกี่ยวกับด้านบริบท จำนวน 13 คน ความคิดเห็นชุดที่ 2 เกี่ยวกับด้านปัจจัยป้อน จำนวน 13 คน ความคิดเห็นชุดที่ 3 เกี่ยวกับด้านกระบวนการ จำนวน 38 คน ชุดที่ 4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ จำนวน 38 คน และชุดที่ 5 ด้านความพึงพอใจ มีจำนวน 38 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

1. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยป้อนและด้านบริบทตามลำดับ

2. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท พบว่า โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สามารถผลิต สื่อ นวัตกรรมให้กับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนา กลุ่มเป้าหมายพิเศษให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

3. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านปัจจัยป้อน พบว่า โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 3) จัดกิจกรรม 3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ 3.2) ฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม 3.3) นำเสนอ สื่อ และนวัตกรรม 3.4) นำสื่อและนวัตกรรมไปทดลองใช้ 3.5) สรุปรายงานผลการนำสื่อไปใช้ การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของโครงการ 1) สำรวจความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ

2567 2.1) จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะทำงาน 2.2) ประชุมคณะทำงาน และผู้รับผิดชอบโครงการและจัดกิจกรรม มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม

4. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม นำเสนอ สื่อและนวัตกรรม และประชุมคณะทำงาน

5. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ให้สามารถ ผลิตสื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยสร้างเชื่อมั่นให้กับบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาบทบาทและความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษและท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับสถานะการณ์การเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน

6. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านความพึงพอใจโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านมีความพอใจกับกิจกรรม ตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ท่านมีความพอใจกับโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ท่านมีความพอใจกับระยะเวลาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 และท่านมีความพอใจกับ สื่อ เทคโนโลยี เอกสารประกอบการอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

คำสำคัญ : การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการประเมินโครงการ.....	2
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	3
กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ.....	3
ขอบเขตของการประเมินโครงการ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การประเมินโครงการ.....	9
ความหมายของการประเมิน.....	9
ประโยชน์ของการประเมินโครงการ.....	10
รูปแบบการประเมินโครงการ.....	14
การประเมิน CIPP Model.....	23
กลุ่มเป้าหมายพิเศษ.....	24
สื่อและนวัตกรรม.....	28
พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566.....	31
การแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด.....	32
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสันสื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ.....	44
วิธีการประเมินโครงการ.....	44
แบบแผนการประเมินโครงการ.....	44
ประชากร.....	45
ตัวแปรที่ศึกษา.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	46
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการประเมินโครงการ.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สถิติที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	52
ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสันติวัฒนธรรมส่งเสริมการ อ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษประจำปีงบประมาณ 2567 โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน.....	53
ตอนที่ 3 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสันติวัฒนธรรมส่งเสริมการ อ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท.....	54
ตอนที่ 4 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสันติวัฒนธรรมส่งเสริมการ อ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านปัจจัยป้อน.....	55
ตอนที่ 5 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสันติวัฒนธรรมส่งเสริมการ อ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ.....	57
ตอนที่ 6 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสันติวัฒนธรรมส่งเสริมการ อ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และ ผลกระทบ.....	58
ตอนที่ 7 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อผลการประเมิน โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสันติวัฒนธรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567.....	60
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
สรุปผลการประเมินโครงการ.....	64
การอภิปรายผลการประเมินโครงการ.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	71
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	72
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการประเมินผลโครงการ.....	74
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องความตรงเชิงเนื้อหา IOC.....	90
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	96

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	52
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมิน โดยภาพรวม.....	53
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านบริบท.....	54
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านปัจจัยป้อน.	55
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้าน กระบวนการ.....	57
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ.....	58
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ.....	60

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ (Conceptual Paradigm)	3
2	ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจ (CIPP Model)	23
3	แบบแผนการประเมินโครงการ	44

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566 มาตรา 5 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างผาสุกกับเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น มาตรา 19 ในทุกจังหวัดให้มีสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรวมตลอดทั้งการจัดทำแผนส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่นและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีมอบหมาย

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ได้ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้แก่คนพิการที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ได้รับโอกาสทางการศึกษานอกระบบ โดยจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของแต่ละบุคคล จึงได้มอบให้ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเป้าหมายพิเศษ (ศกพ.) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับคนพิการ ทั้ง 9 ประเภท คือ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูด และภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้อน โดยมียุทธศาสตร์ในการส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐภาคเอกชน ครอบครัวและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนพิการให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ได้จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งการศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่องโดยการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับการศึกษา ต่อเนื่องนั้นได้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและพัฒนาทักษะอาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับคนพิการเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียนคนพิการ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้กับ บรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ จึงได้ดำเนินการ จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ขึ้น เพื่อให้บรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครู สอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ผลิตสื่อ นวัตกรรม ส่งเสริมการอ่าน นำสื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านไปใช้ กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษให้เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ผ่านการอ่าน จากสื่อ นวัตกรรมที่ ผลิตขึ้น เกิดความเชื่อมโยง การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในพื้นที่อย่างสูงสุด เมื่อ สิ้นสุดโครงการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จึงขับเคลื่อนการประเมินโครงการอบรมเชิง ปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 โดยมีกระบวนการดังนี้

1. บุคลากร สกร. มีความรู้ ความเข้าใจ และมีเจตคติเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอบรม เชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการ อ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น เรียนรู้ จากวิทยากร ฝึกผลิตสื่อ และนวัตกรรม การนำเสนอผลงาน นำสื่อ นวัตกรรมไปทดลองใช้ รายงานผล การใช้นวัตกรรม สามารถนำสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

คำถามการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินโครงการจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 จึงจัดให้มีการประเมินโครงการตามรูปแบบซีพีพี (CIPPA Model) โดยกำหนดคำถามการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบทของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริม การอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 เป็นอย่างไร

2. การประเมินด้านปัจจัยป้อนของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 เป็นอย่างไร

3. การประเมินด้านกระบวนการของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 เป็นอย่างไร

4. การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 เป็น อย่างไร

5. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ผู้ประเมินกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยป้อนของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

4. เพื่อประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

5. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ (Conceptual Paradigm)

ผู้ประเมินกำหนดกรอบแนวคิดการประเมินโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 เป็นการประเมินตามรูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) ของสตีฟเฟิลบีม (Daneil L.Stufflebeam, 1990) ซึ่งประกอบด้วย การประเมินด้านบริบทของโครงการ (Context) การประเมินด้านปัจจัยป้อน (Inputs) การประเมินด้านกระบวนการ (Process) การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ (Products/ outputs and outcomes) และการประเมินด้านความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ดังภาพที่ 1

องค์ประกอบของการประเมิน	สิ่งที่ประเมิน
การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation)	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพแวดล้อมทางสังคม/เศรษฐกิจ - นโยบายและยุทธศาสตร์ - หลักการและเหตุผล - วัตถุประสงค์ของโครงการ - เป้าหมายของโครงการ
การประเมินด้านปัจจัยป้อน (Inputs Evaluation)	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรการอบรม - บุคลากร ผู้ดำเนินการ ผู้เข้าอบรม - งบประมาณ

	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ - สิ่งอำนวยความสะดวก
การประเมินด้านกระบวนการ(Process Evaluation)	<ul style="list-style-type: none"> - การวางแผน - การดำเนินงานกิจกรรมตามแผน - การติดตามผล - การปรับปรุงพัฒนา
การประเมินด้านผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ (Products/ Outputs/ Outcomes Evaluation)	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ เจตคติ ทักษะของผู้เข้าอบรม - ผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ - ผลที่เกิดกับครอบครัว ชุมชนและสังคม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ (Conceptual Paradigm)

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการประเมินตามรูปแบบซิปป์ ดังนี้

1.1 การประเมินด้านบริบทของโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของโครงการ ความเหมาะสมกับบริบทในพื้นที่

1.2 การประเมินด้านปัจจัยป้อนของโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประกอบด้วย ความเหมาะสมและความพร้อมของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโครงการ งบประมาณที่สนับสนุนโครงการ ทรัพยากรสนับสนุน รวมทั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

1.3 การประเมินด้านกระบวนการของโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประกอบด้วย ขั้นตอนที่มีการวางแผนงาน/โครงการ การปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ การตรวจสอบ/ติดตามและประเมินโครงการ และการพัฒนาระบบ เป็นต้น

1.4 การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบของโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประกอบด้วย ผลของการจัดโครงการ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลกระทบที่เกิดจากโครงการ

1.5 ประเมินด้านความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประกอบด้วย ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการ และสิ่งที่ต้องการพัฒนาในระยะต่อไป

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ประเมินกำหนดประชากรไว้ดังนี้

2.1 ด้านบริบท ผู้ประเมิน ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

จำนวน 13 คน

2.2 ด้านปัจจัยป้อน ผู้ประเมิน ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 13 คน

2.3 ด้านกระบวนการ ผู้ประเมิน ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 13 คน และผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 25 คน

2.4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 13 คน และผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 25 คน

2.5 ด้านการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดยะลา จำนวน 13 คน และผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 25 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2 ตัวแปรต้น ได้แก่ โครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลที่เกิดจากการประเมิน ได้แก่ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประกอบด้วย การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยป้อน การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ และการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

4. ขอบเขตด้านพื้นที่และระยะเวลา

4.1 พื้นที่การดำเนินงานโครงการ ได้แก่ สถานศึกษา 8 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดยะลา

4.2 ระยะเวลา

ระหว่างวันที่ 1 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2566 ถึงวันที่ 31 เดือน ธันวาคม 2566

4.2.1 การประเมินด้านบริบทและด้านปัจจัยป้อน ดำเนินการ ระหว่างวันที่ 1 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2566 ถึงวันที่ 12 ธันวาคม 2566

4.2.2 การประเมินด้านกระบวนการ ดำเนินการ ระหว่างวันที่ 1 เดือน ธันวาคม พ.ศ.2566 ถึงวันที่ 12 ธันวาคม 2566

4.2.3 การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ดำเนินการ ระหว่างวันที่ 22 ธันวาคม 2566 ถึงวันที่ 5 มกราคม 2567

4.2.4 การประเมินด้านการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ 22 ธันวาคม 2566 ถึงวันที่ 5 มกราคม 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้ประเมินกำหนดนิยามศัพท์ไว้ดังนี้

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่มีระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ ที่ช่วยตัดสินใจในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการได้ถูกต้อง เหมาะสม และเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง

รูปแบบการประเมินโครงการ หมายถึง องค์ประกอบของการประเมินในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการใช้รูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) ซึ่งประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยป้อน ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

การประเมินด้านบริบท หมายถึง การวิเคราะห์ความเหมาะสมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกทางเศรษฐกิจ สังคม ประชากรในชุมชน นโยบายเป้าหมายของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ ประเมินให้ได้ข้อมูลที่สำคัญ ช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเป็นการตรวจสอบโครงการที่ทำนั้นจะตอบคำถามหรือปัญหาหรือไม่ วัตถุประสงค์โครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายของกรมส่งเสริมการเรียนรู้หรือไม่ เป็นโครงการที่ดีได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือไม่ การประเมินสภาพแวดล้อมนั้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่อง โครงการว่าควรจะทำในสภาพแวดล้อมใด ต้องการอะไรที่เป็นเป้าหมาย หรือต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไร

การประเมินด้านปัจจัยป้อน หมายถึง การวิเคราะห์ความเหมาะสม ความพอเพียงเกี่ยวกับจำนวนบุคลากร งบประมาณ วัสดุ สื่อและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดโครงการ รวมถึงการใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมของโครงการ ประเมินเพื่อพิจารณา ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม ความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น ความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงานของโครงการ

การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินงานของโครงการ ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตาม ประเมินผล การปรับปรุงให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นการประเมินระหว่าง การดำเนินงาน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไขปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของโครงการ มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์มากในการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ มักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ หมายถึง การวิเคราะห์ผลที่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ประกอบด้วย **การประเมินด้านผลผลิต** ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อโครงการของผู้เกี่ยวข้องในโครงการ ผลที่เกิดจากการทำกิจกรรมในโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ ความพึงพอใจต่อโครงการ **การประเมินด้านผลลัพธ์** ได้แก่ การนำไปใช้ในปฏิบัติหน้าที่นี้เทศ ติดตามผล ที่เกิดต่อ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษา ผู้รับบริการ **การประเมินด้านผลกระทบ** ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในการ

ดำเนินงานตามโครงการ การเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรมในสารสนเทศ การยอมรับและเป็นตัวอย่างแก่หน่วยงาน สถานศึกษา เป็นต้น

การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ หมายถึง การวิเคราะห์ความรู้สึก ทักษะคติของผู้เข้าร่วมโครงการ ต่อการดำเนินงานและกิจกรรมตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

โครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 หมายถึง กิจกรรมที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ดำเนินการจัดในปีงบประมาณ 2567 ซึ่งประกอบด้วย ประชุมเชิงปฏิบัติการฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม นำเสนอ สื่อ และนวัตกรรม นำสื่อและนวัตกรรมไปทดลองใช้ สรุปรายงานผลการนำสื่อไปใช้

บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามภาระหน้าที่ ตามตำแหน่งงานของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ผู้เข้าร่วมโครงการ หมายถึง บรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ในพื้นที่รับผิดชอบ 8 อำเภอ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา หมายถึง หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรวมตลอดทั้งการจัดทำแผนส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่น และแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีมอบหมาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การประเมินโครงการครั้งนี้ ทำให้ทราบผลการดำเนินงานโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษประจำปีงบประมาณ 2567 และนำไปปรับปรุงพัฒนาให้มีความก้าวหน้าสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล นอกจากนี้ ยังเป็นการตอบสนองความต้องการของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ นำสื่อ นวัตกรรมให้กับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง และเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการให้ยั่งยืนต่อไป ผู้ประเมินมีความมุ่งหวังว่า การประเมินครั้งนี้จะมีประโยชน์ ดังนี้

1.การประเมินโครงการ จะทำให้ทราบความความต้องการของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ กับการจัดโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษประจำปีงบประมาณ 2567

ความเพียงพอด้านปัจจัยป้อน และระดับการปฏิบัติการดำเนินงานตามโครงการ ตลอดจนผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดจากโครงการ

2.การประเมินโครงการ จะเป็นประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการ “อบรมเชิงปฏิบัติ สร้างสรรค์ สื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่าน” สู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งผู้ประเมินได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร คู่มือ ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ การบริหารงานและการจัดโครงการของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดยะลา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การประเมินโครงการ

ความหมายของการประเมินโครงการ

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

การประเมิน CIPP Model

กลุ่มเป้าหมายพิเศษ

สื่อและนวัตกรรม

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566

โครงการ “อบรมเชิงปฏิบัติ สร้างสรรค์ สื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่าน”

สู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ เป็นวิทยาการประยุกต์ (Applied Science) ที่เกิดจากการผสมผสานของศาสตร์หลาย ๆ แขนง ที่มีความเกี่ยวข้องผูกพันกับสาขาเศรษฐศาสตร์เป็นอย่างมาก หากพิจารณาเฉพาะคำว่า การประเมินโครงการ กล่าวได้ว่า เป็นคำผสมของคำสองคำ คือคำว่า “การประเมินกับคำว่า “โครงการ” ซึ่งทั้งสองคำ ต่างก็มีความหมายเฉพาะของตนเอง สามารถอธิบายได้ ดังนี้

ความหมายของการประเมิน

การประเมินหรือ การประเมินผลที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Evaluation หมายถึง กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการดำเนินสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รวมทั้งมีความหมายเกี่ยวข้องกับคำอื่น ๆ อีกหลายคำ เช่น การวิจัย (Research) การวัดผล (Measurement) การตรวจสอบรายงานผล (Appraisal) การควบคุมดูแล (Monitoring) การประมาณการ (Assessment) และการพิจารณาตัดสิน (Judgement) เป็นต้น ซึ่งพอสรุปความหมายได้ ดังนี้

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่า ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่า มีความหมายเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด โดยนำสารสนเทศหรือผลจากการวัด มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อช่วยในการตัดสินใจ ตีค่าผลการดำเนินการนั้น ๆ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการ ศูนย์ทดสอบและการประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2562) กล่าวถึง ความหมายของการประเมินว่า การตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามตัวชี้วัดโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือมาตรฐาน ที่กำหนดไว้ ดังนั้น การประเมินโครงการ จึงหมายถึง การตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยเก็บข้อมูลจากตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น และนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐาน เพื่อแสดงถึงความสำเร็จของโครงการ การประเมินไม่ใช่เป็นการมุ่งตรวจสอบ หรือจับผิดการทำงาน หรือการดำเนินงานโครงการใดโครงการหนึ่ง แต่การประเมินจะช่วยทำให้ข้อมูล (Data) ที่มีอยู่กลายเป็นสารสนเทศ (Information) ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจแก่ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาโครงการ ขยายหรือยกเลิกโครงการ ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมินในแต่ละครั้งว่าต้องการสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจในลักษณะใด ดังนั้น การดำเนินงานในแต่ละโครงการ จึงจำเป็นต้องอาศัยสารสนเทศจากการประเมินเป็นข้อมูลสำคัญตลอดระยะเวลาการดำเนินงานในการประเมินโครงการใด ๆ ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการประเมินอย่างลึกซึ้ง เพื่อจะสามารถนำแนวคิดและวิธีการต่าง ๆ ที่ได้ประยุกต์ใช้ในงานอย่างเหมาะสมและไพรัช บวรสมพงษ์ (2562) ได้กล่าวไว้ การประเมินโครงการ หมายถึง การกำหนดหรือระบุคุณค่า เพื่อใช้ในการตรวจสอบ หรือการตัดสินว่าควรจะดำเนินการโครงการต่อ หรือยุติโครงการนั้น

สรุปได้ว่า การประเมิน เป็นกระบวนการที่แสวงหาสารสนเทศในกำหนดคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เป็นการดำเนินงานเป็นระบบระเบียบ และมีหลักเกณฑ์ที่สมเหตุสมควรมีความเชื่อถือได้ และเป็นข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจว่าควรจะดำเนินการโครงการต่อ หรือยุติโครงการนั้น

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในวงจรการวางแผน และบริหารจัดการโครงการ โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้หลายท่าน ดังนี้

นวรรตน์ สุวรรณผ่อง (2553) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินผลโครงการไว้ 3 ประการคือ

1. เพื่อช่วยการตัดสินใจเชิงนโยบาย โครงการที่เป็นโครงการนำร่องหลายโครงการ ที่ได้รับการประเมินว่ามีประโยชน์ หลังจากนั้น อาจถูกเสนอเข้ามาเป็นนโยบายขององค์กร/หน่วยงานได้
2. เพื่อช่วยในการบริหารงาน ต้องใช้การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลายทางการประเมินผล จะช่วยให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ของการดำเนินงาน เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการบริหารงานต่อไป
3. เพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติเกิดการเรียนรู้ ในกระบวนการทำงาน ตลอดจนกิจกรรมที่ดำเนินการว่าได้ผลดี ผลเสียอย่างไร ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาการทำงาน

สมคิด พรหมจ้อย (2553) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการ

วางแผนโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการตลอดจน ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน

3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ

4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินโครงการต่อไป

5. ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร

แอนเดอร์สัน และบอล (Anderson & Ball, 1978) ได้อธิบายบทบาทและประโยชน์ของการประเมินโครงการในด้านวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไว้ 6 ประการ คือ

1. เพื่อช่วยในการตัดสินใจนำโครงการไปใช้ ซึ่งได้แก่ การประเมินว่า โครงการที่จัดทำขึ้นนั้น มีความจำเป็นมากน้อย หรือมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีความเป็นไปได้หรือคุ้มค่ากับเงินทุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพียงไร โครงการเป็นที่ต้องการสำหรับกลุ่มเป้าหมายหรือจะได้รับการสนับสนุนแค่ไหน รวมทั้งขนาดและขอบเขตการนำโครงการไปใช้กว้าง หรือแคบ เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะช่วยในการนำมาประมวลสรุปตัดสินใจ สำหรับผู้บริหารหรือแหล่งทุนที่จะตัดสินใจอนุมัติการนำโครงการดังกล่าวไปดำเนินการใช้ต่อไป

2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโดยต่อเนื่องต่อไป หรือการขยายโครงการและการรับรองโครงการ ซึ่งได้แก่ การประเมินภายหลังจากโครงการได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว (ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้) เป็นการประเมินเพื่อจะรู้ว่า โครงการดังกล่าวยังมีความจำเป็นต้องจัดให้มีอยู่ต่อไปหรือไม่ ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับทุนที่สูญเสียไปมากน้อยเพียงใด และโครงการที่ดำเนินการไปนั้น ก่อให้เกิดผลข้างเคียง (Side Effects) ทั้งทางบวกและทางลบหรือไม่

3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการ ซึ่งเป็นการประเมิน เมื่อโครงการได้มีการนำไปดำเนินการใช้ระยะหนึ่ง หรือเป็นการประเมินในช่วงการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ โดยทำการประเมิน เพื่อที่จะปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของโครงการ อันได้แก่

3.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อที่จะรู้ว่า วัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้นั้น เมื่อมีการดำเนินโครงการไปชั่วขณะหนึ่ง มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ หรือได้รับการยอมรับสนับสนุนร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

3.2 เนื้อหาของโครงการ เป็นการพิจารณาว่า เนื้อหาสาระ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความครอบคลุมเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมเป็นไปตามลำดับที่จะเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงไร นอกจากนั้น ก็ยังพิจารณาอีกว่า เนื้อหาสาระของโครงการดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับภูมิหลัง หรือพื้นเพเดิมของกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการจากโครงการมากน้อยเพียงใด

3.3 วิธีการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาว่า โครงการที่กำลังดำเนินการอยู่

นั้น มีกลุ่มเป้าหมายร่วมโครงการเป็นจำนวนเท่าไร ครบหรือไม่ครบตามที่กำหนดไว้ โครงการมีผู้ร่วมงานเพียงพอหรือไม่เท่าไร โครงการมีการดำเนินงาน หรือดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างไร กลุ่มเป้าหมายผู้ร่วมโครงการได้รับการเสริมแรง หรือการสร้างแรงจูงใจอย่างไร เป็นต้น

3.4 สภาวะแวดล้อมของโครงการ หมายถึง การพิจารณาเกี่ยวกับนโยบายทางการเมือง หรือทางการบริหารของผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการว่า ให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการหรือไม่ อย่างไร สัมพันธภาพระหว่างผู้ร่วมงานในโครงการมีลักษณะเช่นไร ชัดแย้งกันหรือไม่ เป็นอุปสรรคต่อการที่จะดำเนินการต่อไปเพียงใด ทรัพยากรสนับสนุนอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินโครงการมีเพียงพอมากน้อยเพียงใด ตลอดจนกระทั่งการยอมรับหรือให้การสนับสนุนและการต่อต้าน ของสาธารณะที่มีต่อโครงการเป็นไปในทิศทางใด เป็นต้น

4. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนโครงการจากแหล่งต่างๆ ซึ่งได้แก่ การพิจารณาความสนับสนุนโครงการสาธารณชน การเมือง แหล่งเงินทุน รวมทั้งนักวิชาชีพอื่น ๆ โดยต้องการรู้ว่า แหล่งดังกล่าวนี้ มีแหล่งใดบ้างให้การสนับสนุนโครงการอย่างแท้จริง เมื่อมีการดำเนินโครงการอยู่ในขณะนั้น

5. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขัดขวางต่อต้านโครงการจากแหล่งต่าง ๆ ในทางตรงกันข้ามกับวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการในข้อที่สี่ นอกจากเราจะต้องการรู้ถึงแหล่งที่ให้การสนับสนุนโครงการแล้ว ในการดำเนินโครงการใด ๆ ก็ตาม บางครั้งโครงการดังกล่าวนั้นก็ได้รับการขัดขวางต่อต้าน ทำให้การดำเนินโครงการไม่อาจเป็นไปได้โดยสะดวก และวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ว่าจะไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่า แหล่งใดบ้างที่ขัดขวางโครงการจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้ เพื่อจะได้หาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดำเนินโครงการให้มีความเป็นไปได้โดยสะดวกต่อไป

6. เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งหมายถึง การได้รับความรู้ความเข้าใจในพื้นที่อื่น ที่นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่ทำการประเมิน แต่ทว่ามิผลต่อโครงการ ได้แก่ พื้นฐานด้านการศึกษา ด้านจิตวิทยา ด้านสังคมวิทยา และด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การประเมินผลโครงการก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. การประเมินจะช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ และมาตรฐานของการดำเนินงาน มีความชัดเจนขึ้น กล่าวคือ ก่อนที่โครงการจะได้รับการสนับสนุนให้นำไปใช้ ย่อมจะได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้บริหาร และผู้ประเมิน ส่วนใดที่ไม่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานในการดำเนินงาน หากขาดความแน่นอนแจ่มชัด จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจนเสียก่อน ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า การประเมินโครงการมีส่วนช่วยทำให้โครงการมีความชัดเจน และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผล มากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมิน

2. การประเมินโครงการ ช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า หรือเกิดประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใด หรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวน หรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น หรือมีมากเกินไปจะได้รับการตัดทอน และทรัพยากรใดที่ขาดก็จะ

ได้รับการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้นการประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินโครงการ ช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า โครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้น เมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปด้วยดี ย่อมจะทำให้แผนงานดำเนินไปด้วยดี และบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หากโครงการใดโครงการหนึ่งมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ ย่อมกระทบกระเทือนต่อแผนงานทั้งหมด โดยมีส่วนร่วม ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้เช่นเดียวกันว่า หากการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมหมายถึง การประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์ และดำเนินงานไปด้วยดีเช่นเดียวกัน

4. การประเมินโครงการ มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการ และทำให้โครงการมีข้อที่ก่อให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง ดังตัวอย่างโครงการเขื่อนน้ำโจน ซึ่งในการสร้างถนนเพื่อไปสู่สถานที่สร้างเขื่อนนั้นต้องผ่านป่าไม้ธรรมชาติ ทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และสัตว์ป่าหลายชนิดอาจต้องสูญพันธุ์ การประเมินโครงการจะช่วยให้เกิดโครงการป้องกันรักษาป่า และโครงการอนุรักษ์ และอพยพสัตว์ป่าขึ้นเพื่อการแก้ปัญหา เป็นต้น

5. การประเมินโครงการ มีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า การประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบ และควบคุมชนิดหนึ่ง ซึ่งดำเนินงานอย่างมีระบบ และมีความเป็นวิทยาศาสตร์อย่างมาก ทุกอย่างของโครงการและปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงาน จะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด กล่าวคือ ทั้งข้อมูลนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Outputs) จะได้รับการตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอน ส่วนใดที่เป็นปัญหา หรือไม่มีคุณภาพ จะได้รับการพิจารณาย้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้มีการดำเนินงานใหม่จนกว่าจะเป็นไปตามมาตรฐาน หรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้น จึงถือได้ว่าการประเมินผลเป็นการควบคุมคุณภาพของโครงการ

6. การประเมินโครงการ มีส่วนในการสร้างขวัญ และกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมิใช่เป็นการควบคุมบังคับบัญชา หรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไข และเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการ อันย่อมจะนำมาซึ่งผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งปวง โดยลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ มีความพึงพอใจ และมีความตั้งใจ กระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่อไปและมากขึ้น ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนอย่างสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

7. การประเมินโครงการ ช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงอุปสรรค ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการโครงการ โดยข้อมูลดังกล่าวแล้วจะช่วยทำให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไป หรือจะยุติโครงการนั้นเสีย นอกจากนั้น ผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผน หรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหาร

รูปแบบการประเมินโครงการ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบในการประเมินไว้มากมายหลายแบบ แต่ละแบบมีความคิด ทฤษฎี เหตุผล และวิธีการประเมินที่มีผู้นิยมสนับสนุนนำไปใช้เป็นแบบอย่าง (Model) ในการประเมินตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคลและกลุ่มอาชีพตามความเหมาะสมของสถานการณ์ของปัญหาที่จะประเมินต่าง ๆ กันไป ในการประเมินครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิด CIPP Model ของ Stufflebeam มาใช้สำหรับการประเมินโครงการ ดังรายละเอียดของรูปแบบดังนี้

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam and Shinkfield, 2007) ได้นำเสนอรูปแบบการประเมินที่เรียกว่า CIPP Model โดยให้นิยามการประเมินว่า หมายถึง กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นทางเลือกประกอบการตัดสินใจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องไว้ใช้ในการตัดสินใจ ผู้ทำการประเมินจะรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร

แนวคิดของสตัฟเฟิลบีม แบ่งแยกการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกัน อย่างชัดเจน ฝ่ายประเมินทำหน้าที่ ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหาร มีหน้าที่เรียกหาและนำผลการประเมินที่ได้นั้นไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี

CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม ไม่ได้เน้นการประเมินตามวัตถุประสงค์เท่านั้น แต่จะทำให้รายละเอียดต่าง ๆ ของโครงการมาช่วยในการตัดสินใจ โดยเฉพาะการประเมินโครงการประชุมจะมีความเหมาะสมเมื่อใช้ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของโครงการ ทำให้ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานได้อย่างทันทั่วทั้งที่ นอกจากนี้ ยังมีการประเมินสรุปเพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม จะให้รายละเอียดของโครงการที่สมบูรณ์ เข้าใจง่าย สะดวกในการนำไปใช้ในการประเมินและสามารถช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้เป็นอย่างดี จึงเป็นแบบจำลองที่มีผู้นำมาใช้มาก การประเมินรูปแบบซีพีบี (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม จะประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ประเด็นปัญหา ความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ และความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ได้แก่ ความต้องการของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายของโครงการ จำนวนประชากร สภาพเศรษฐกิจและปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ตัดสินใจ และวางแผนกำหนดนโยบาย กำหนดเป้าหมายและกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการได้อย่างเหมาะสมต่อไป

การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation : C) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น (Need) ปัญหา (Problem) คุณสมบัติที่มีค่า (Assets) และโอกาส (Opportunities) ที่จะเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขแวดล้อมหนึ่งที่กำหนด การประเมินด้านบริบท 4 ส่วนนี้มีความสำคัญที่จะนำไปสู่การออกแบบโครงการ แผนงาน และการให้บริการที่มีความเหมาะสมเป็นไปได้อันนี้การประเมินด้านบริบท มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) กำหนดขอบเขตและบรรยายเกี่ยวกับความตั้งใจให้บริการ
- 2) จำแนกผู้รับผลประโยชน์ที่ตั้งใจให้บริการ(หรือกลุ่มเป้าหมาย) และ

ประเมินความต้องการจำเป็นของกลุ่มบุคคลดังกล่าว

3) จำแนกปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เป็นบ่อเกิดของความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์หรือกลุ่มเป้าหมายนั้น

4) จำแนกความเกี่ยวข้องระหว่างคุณสมบัติที่มีค่าและโอกาสการได้รับทุนอุดหนุน ที่สามารถนำไปใช้กำหนดเป้าหมายความต้องการจำเป็นนั้น

5) จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดเป้าหมายมุ่งการปรับปรุง

6) ประเมินความชัดเจนและความเหมาะสมเป็นไปได้ของเป้าหมายมุ่งการปรับปรุง

7) จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจผลลัพธ์ของเป้าหมายมุ่งการปรับปรุงหรือ ความพยายามในการให้บริการ

การประเมินด้านบริบท อาจประเมินได้ทั้งก่อน ระหว่าง หรือแม้กระทั่งหลังการดำเนินโครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซง (Intervention) อื่น ๆ ในกรณีประเมินบริบทก่อนการดำเนินโครงการ องค์กร หรือหน่วยงาน จะใช้ผลจากการประเมินด้านบริบทเพื่อช่วยจัดลำดับความสำคัญและกำหนดเป้าหมายสำหรับโครงการนั้น แต่ถ้าเป็นการประเมินด้านบริบทระหว่าง หรือหลังดำเนินโครงการ หรือสิ่งแทรกแซงอื่น ๆ องค์กรและหน่วยงานมักจะดำเนินการและจัดทำรายงานการประเมินด้านบริบทควบรวมไปกับการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต กรณีนี้การประเมินด้านบริบทจึงมีประโยชน์สำหรับการตัดสินใจกำหนดเป้าหมายของโครงการและช่วยให้ผู้รับบริการได้ประเมินว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าวมีคุณประโยชน์ ตอบสนองหรือเป็นไปตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์หรือไม่เพียงไร

เทคนิควิธีการที่ใช้ในการประเมินด้านบริบท ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมสารสนเทศอย่างหลากหลาย ครอบคลุมสมาชิกที่เป็นประชากรเป้าหมาย รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ซึ่งโดยปกติมักเริ่มจากการซักถามผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อช่วยระบุขอบข่ายการศึกษา หลังจากนั้นนักประเมินอาจทำการทดสอบสมมติฐาน เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการรับบริการหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการให้บริการ ซึ่งอาจทำได้โดยการทบทวนเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังและการปฏิบัติงานของบุคคล การจัดเวทีรับฟังจากชุมชน การทดสอบและการสัมภาษณ์ผู้รับประโยชน์ รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคนอื่น ๆ ในกรณีที่ผู้รับประโยชน์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนผู้รับบริการจากโครงการ หรือสิ่งแทรกแซงเป็นประชากรที่มีจำนวนมาก นักประเมินอาจใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แล้วสร้างแบบสอบถามหรือแบบสำรวจความต้องการจำเป็นและทำการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความต้องการจำเป็น จำแนกตามกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวกับโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น หรืออาจศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิผลทางการเรียนของนักเรียน ในกรณีเช่นนี้นักประเมินก็อาจใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาใด ๆ เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาใช้ทดสอบเปรียบเทียบก็ได้

ผลการประเมินด้านบริบท สามารถนำมาใช้ได้อย่างกว้างขวาง ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารสามารถนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้สื่อสารกับสมาชิกในองค์กร เพื่อแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน ความต้องการจำเป็น คุณสมบัตินี้ที่มีค่า โอกาสและการจัดลำดับ

ความสำคัญของปัญหาขององค์กร แต่สำหรับนักพัฒนาโครงการก็สามารถที่จะนำผลการประเมินด้านบริบทไปใช้เพื่อสนับสนุน ขอรับทุนหรือ จัดทำสัญญาต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการดังกล่าว ในขณะที่องค์กรให้บริการทางสังคมหรือองค์กรการกุศล อาจใช้สารสนเทศจากผลประเมินด้านบริบท เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคณะทำงาน หรือเพื่อจำแนก จัดลำดับให้ความช่วยเหลือประชากร เป้าหมาย สำหรับโรงเรียนนั้นก็อาจใช้การประเมินด้านบริบทเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนและผู้ปกครองในการชี้แนะและพัฒนาความก้าวหน้าทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น ในส่วนของนักประเมินก็ต้องใช้ผลการประเมินด้านบริบท เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ได้อย่างเหมาะสม และมีความสัมพันธ์กับแผนงานโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ

กล่าวโดยสรุปว่า การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation : C) คือ การประเมินเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการและเหตุผลว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมเพียงใด ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินโครงการ

1. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินทรัพยากรจำเป็นที่จะนำมาใช้ในการดำเนินโครงการว่ามีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมมีความเพียงพอหรือไม่ ทรัพยากรที่จำเป็น ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา กลุ่มเป้าหมาย เทคโนโลยี และแผนการดำเนินงาน การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า นำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจหาวิธีดำเนินงานโครงการให้บรรลุเป้าหมาย

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) จุดมุ่งเน้นหลักของการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ก็เพื่อช่วยจัดลำดับโครงการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความต้องการจำเป็น โดยการศึกษาและตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน เกี่ยวกับแนวทางต่าง ๆ ที่มีศักยภาพ หรือมีความเป็นไปได้มากที่สุด ในอันที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าจะเป็นตัวบ่งบอกล่วงหน้าถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลว หรือประสิทธิผลของความพยายามเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่โครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ต้องการให้เกิดจุดมุ่งเน้นประการที่สองของการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าก็เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางที่เป็นทางเลือกต่าง ๆ และเพราะเหตุใดจึงเลือกแนวทางนั้น ในกรณีเช่นนี้ สารสนเทศที่ได้จากการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า จะมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับบ่งบอกให้เห็นถึงความรับผิดชอบ (Accountability) ใด ๆ ของผู้พัฒนาโครงการที่พยายามออกแบบและปรับปรุงงบประมาณใด ๆ ของโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าว นอกจากนี้แล้วการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ก็จะช่วยจำแนกและจัดลำดับแนวทางที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจได้ใช้เป็นทางเลือกสำหรับการดำเนินงานต่อไป โดยสรุปการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ก็เพื่อช่วยผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมาย ตอบสนองความต้องการจำเป็นให้แก่ผู้รับประโยชน์ ก่อให้เกิดแผนงานที่ปฏิบัติได้จริงและใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการบันทึกและสร้างสำเนารับผิดชอบเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพยากรและวิธีการดำเนินงานในแผนงานนั้น ๆ นอกจากนี้แล้ว หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าก็เพื่อช่วยให้ผู้นำโครงการหลีกเลี่ยงความสูญเสียเปล่า ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมหรือโครงการที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าถึงทรัพยากรที่จะต้องสูญเสียไป

นักประเมินสามารถทำการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าได้หลายขั้นตอนโดยไม่จำเป็นต้องกระทำตามลำดับต่อเนื่องกัน นักประเมินอาจเริ่มจากการทบทวนปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และตอบสนองความต้องการจำเป็นที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งทำได้ตามขั้นตอนหรือวิธีการต่างๆ ได้แก่

- 1) การทบทวนวรรณกรรมหรือเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2) การตรวจเยี่ยมโครงการตัวอย่างหรือโครงการที่มีลักษณะคล้ายกัน
- 3) การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและตัวแทนจากรัฐบาล
- 4) สืบค้นสารสนเทศเกี่ยวกับ การให้บริการจากแหล่งสืบค้นทาง

อินเทอร์เน็ต

5) ทบทวนเอกสาร บทความเกี่ยวกับรายงานผู้บริโภครหรือเอกสารอื่น ๆ ที่ตีพิมพ์เรื่องราวที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการให้บริการ

- 6) การชี้ชวน ให้ผู้ปฏิบัติงานจัดทำข้อเสนอ

นักประเมินอาจจัดสารสนเทศเหล่านี้อย่างเป็นทางการเป็นหมวดหมู่ไว้ในห้องวางแผนโดยเฉพาะและจัดกลุ่มที่ศึกษาเฉพาะเพื่อทำการสืบค้นหรือดำเนินการจัดทำแผนสัมมนาโดยตรงเกี่ยวกับการวิเคราะห์วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในโครงการ นักประเมินต้องใช้สารสนเทศที่ได้ทั้งหมดเพื่อนำไปสู่การได้กลยุทธ์หรือแนวทางการดำเนินงานที่มีแนวโน้มศักยภาพก่อให้เกิดการยอมรับได้ต่อการนำไปใช้ ทั้งนี้โดยอาจจัดลำดับแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวโดยอาศัยหรือพิจารณาจากเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

- 1) ตอบสนองการบรรลุความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์
- 2) ตอบสนองต่อเป้าหมายที่เป็นปัญหาขององค์กร
- 3) ศักยภาพของประสิทธิผล
- 4) ต้นทุนที่ต้องใช้
- 5) สอดคล้องมีอยู่จริงในทางการเมือง
- 6) มีความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการ
- 7) มีศักยภาพเพียงพอที่จะก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกพื้นที่หนึ่ง ๆ

จากนั้น นักประเมินสามารถที่จะให้คำแนะนำแก่ผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจว่าควรเลือกหรือ ค้นหาแนวทางการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร ในกรณีที่เป็นการค้นหาวัตรกรรมหรือแนวทาง การดำเนินงานใหม่ ๆ นักประเมินและผู้รับบริการอาจจัดทำเกณฑ์อย่างเป็นทางการชัดเจนที่นวัตกรรมการนั้นต้องบรรลุและจัดลำดับข้อเสนอแนวทางต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ต้องการบรรลุซึ่งเลือกไว้แล้ว ในลำดับต่อไปนักประเมินอาจจัดลำดับข้อเสนอหรือแนวทางที่มีศักยภาพแก่การยอมรับได้และชี้แนะแนวทางหรือคุณลักษณะที่ดีที่สุดให้แก่องค์กรหรือหน่วยงานว่าควรจะทำโครงการอย่างไร นอกจากนี้ นักประเมิน ก็อาจทำได้โดยการจัดให้มีการรับฟังเพื่อให้ได้สารสนเทศเพิ่มเติมจากผู้ปฏิบัติหรือผู้บริหารเกี่ยวกับข้อเสนอหรือแนวทางต่าง ๆ ที่ดีที่สุดสำหรับเป็นทางเลือกการตัดสินใจให้แก่หน่วยงานองค์กรนั้น ๆ

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า นำไปประยุกต์ใช้ได้หลายกรณี อาทิ ผู้บริหารใช้สำหรับจัดทำข้อเสนอ เพื่อขอรับเงินลงทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากคณะกรรมการกำหนดนโยบาย ในหน่วยงานหนึ่ง ๆ โรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาใช้สำหรับจัดทำข้อเสนอ เพื่อขอรับ

งบประมาณสนับสนุนแผนงาน โครงการทำการศึกษาในขณะเดียวกันผู้กำหนดนโยบายหรือผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจทางการศึกษาก็ใช้สำหรับการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับความคุ้มค่าหรือประสิทธิผลที่จะได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนหรืองบประมาณที่ต้องจัดสรรให้กับโครงการหรือนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ

กล่าวโดยสรุปว่า การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) คือ การประเมินเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในการนำปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ากับโครงการ อันจะทำให้โครงการนั้นบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณว่ามีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด

2. การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินการบริหารโครงการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การนำปัจจัยนำเข้าของโครงการมาใช้เหมาะสมหรือไม่ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นจะบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ สารสนเทศต่าง ๆ จะถูกวิเคราะห์ รวบรวมและนำเสนอผู้ดำเนินงานโครงการเป็นการบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินงานโครงการไว้เป็นหลักฐานการประเมิน

การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการตรวจสอบการนำแผนงาน หรือโครงการไปใช้ หรือตรวจสอบการดำเนินงานการใช้แผนงาน โครงการ วัตถุประสงค์ที่สำคัญ ประการหนึ่งของการประเมินด้านกระบวนการ ก็คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้จัดการและผู้ปฏิบัติงาน ในโครงการนั้น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการว่าเป็นไปตามตารางเวลาที่กำหนดหรือไม่ การใช้งบประมาณและประสิทธิภาพเป็นอย่างไร สำหรับวัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งก็เพื่อชี้แนะแนวทางให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในการปรับปรุงการใช้งบประมาณและแนวทางการดำเนินงานของโครงการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพราะโดยปกติแล้ว เมื่อมีการเริ่มต้นการดำเนินงานของโครงการหรือแผนงาน ผู้ปฏิบัติงานย่อมไม่สามารถที่จะกำหนดสิ่งต่าง ๆ ได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดกิจกรรม การใช้บุคลากร งบประมาณ หรืออื่น ๆ ดังนั้น การได้รับสารสนเทศจากการประเมินด้านกระบวนการ ก็สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ในโครงการให้สามารถดำเนินการต่อไปและมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ในการประเมินด้านกระบวนการนั้น ควรทำการเปรียบเทียบระหว่างกิจกรรมและค่าใช้จ่ายจริงกับกิจกรรมในแผนงาน โครงการและงบประมาณ ที่กำหนดไว้ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร รวมทั้งบรรยายให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้และท้ายที่สุดก็ควรจัดทำรายงานที่ผู้ร่วมโครงการ หรือผู้ทำการสังเกตได้ตัดสินใจคุณภาพของกระบวนการใช้โครงการ แผนงานดังกล่าว

นักประเมินกระบวนการจำเป็นต้องดำเนินการค่อนข้างมากในการควบคุม กำกับ และจัดทำเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมของโครงการหรือตัวแทรกแซง ซึ่งอาจเริ่มจากการทบทวนกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง แผนการปฏิบัติงาน งบประมาณ และการประเมินภูมิหลังของโครงการหรือสิ่งที่แทรกแซงเพื่อที่จะพิจารณาว่ากิจกรรมอะไรที่ควรต้องกำกับในโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าว การพิจารณาตัวอย่าง ที่เป็นไปได้ในการให้บริการกลุ่มผู้รับประโยชน์ การฝึกอบรมให้คำปรึกษาทีมผู้ปฏิบัติงาน การจัดประชุมทีมผู้ปฏิบัติงาน การควบคุมกำกับผังงาน (Work flow) การบำรุงรักษาตรวจสอบเครื่องอุปกรณ์ การจัดลำดับและแจกจ่ายวัสดุ การควบคุมค่าใช้จ่าย การจัดการสารสนเทศของโครงการเหล่านี้ เป็นต้น

เทคนิควิธีที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในการประเมินด้านกระบวนการนั้น นักประเมินควรใช้วิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดการรบกวน (Unobtrusive) แก่ผู้ปฏิบัติงานให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน นักประเมินอาจพิจารณาภาพรวมว่ากิจกรรมหรือการดำเนินงานของโครงการดังกล่าว เป็นอย่างไร โดยการตรวจเยี่ยมและสังเกตที่ศูนย์ของกิจกรรมนั้น การทบทวนวิเคราะห์เอกสารที่ปรากฏ (เช่น แผนปฏิบัติงาน งบประมาณ รายงานบัญชี และระยะเวลาการจัดประชุม) การเข้าร่วมประชุมกับ ทีมปฏิบัติงาน และการสัมภาษณ์บุคคลหลัก หลังจากนั้นนักประเมินต้องจัดทำรายงานสรุปเกี่ยวกับแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อค้นพบและประเด็นการสังเกต นักประเมินควรแสดงให้เห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของกระบวนการอย่างชัดเจนตามที่ได้จากผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งนำเสนอรายงานนี้ในการประชุมทีมผู้ปฏิบัติงาน และเชิญผู้อำนวยการของทีมผู้ปฏิบัติงานให้เป็นผู้ดำเนินการอภิปรายเกี่ยวกับข้อค้นพบซึ่งปรากฏในรายงาน ทีมงานของโครงการอาจจะใช้รายงานเพื่อการตัดสินใจให้เหมาะกับการปฏิบัติงานของตนต่อไป ต่อจากนั้นนักประเมินก็ควรทบทวนเกี่ยวกับแผนงานการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งต่อไป รวมทั้งการจัดทำรายงานตามลำดับ โดยการสอบถามความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากทีมผู้ปฏิบัติงานถึงช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อที่จะทำได้สารสนเทศที่มีประโยชน์มากที่สุด ในการจัดประชุมนำเสนอรายงานให้กับทีมผู้ปฏิบัติงานในครั้งต่อไป ซึ่งทีมผู้ปฏิบัติงานก็อาจจะให้ข้อเสนอแนะที่ดีเกี่ยวกับ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินว่าควรจะทำอย่างไร เช่น อาจใช้การสังเกต บันทึกการปฏิบัติ งานประจำวันของทีมผู้ปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น นอกจากนี้ นักประเมินก็ควรจะสอบถามผู้ปฏิบัติงานถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมหรือดีที่สุดสำหรับการใช้ประโยชน์จากรายงานการประเมินช่วงถัดไป

นักประเมินกระบวนการควรจัดลำดับรายงานโดยพิจารณาว่าจะก่อให้เกิดผลดีที่สุด แก่ทีมผู้ปฏิบัติงานในการนำไปใช้ในแผนปฏิบัติงานและบูรณาการเข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยรอบโครงการหรือ สิ่งแทรกแซงนั้น นักประเมินควรจะต้องบรรยายให้เห็นถึงสิ่งที่เบี่ยงเบนออกไปจากแผนงานที่กำหนด และควรชี้ให้เห็นถึงความผันแปรเหล่านี้ว่ามีลักษณะอย่างไร เมื่อพิจารณาจากความแตกต่างระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคลหรือสถานที่ที่แตกต่างเบี่ยงเบนไปจากแผนงานนั้น ผลการประเมินด้านกระบวนการ นำไปใช้ประโยชน์ได้หลายกรณียกตัวอย่าง เช่น สมาชิกในทีมงานใช้สำหรับชี้แนะแนวทางการดำเนินกิจกรรม แก่แผนงานที่ผิดพลาดและจัดทำบันทึกความรับผิดชอบ ผู้จัดการบางคนใช้ตารางหรือปฏิทินสะท้อนผลกลับผลการประเมินด้านกระบวนการ ที่จัดทำตามปกติหรือสม่ำเสมอ เพื่อให้ทีมผู้ปฏิบัติงานรักษาหน้าที่และความรับผิดชอบของตน การประเมินด้านกระบวนการ ยังช่วยให้บุคคลภายนอกได้เรียนรู้ว่าอะไรคือสิ่งสำคัญที่ต้องทำและอะไรคือต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียในกรณีที่พวกเขาต้องการกระทำในลักษณะที่คล้าย ๆ กันนี้

สรุปว่าการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) คือ การประเมินเกี่ยวกับด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการ เพื่อให้ทราบว่ามีข้อบกพร่องเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานอะไรบ้าง ได้แก่ กระบวนการในการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร และการติดตามประเมินผลว่า ได้มีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

3. การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้จากโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ คำนวณเพียงใด โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ มุ่งตอบคำถามว่า โครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลการประเมินจะทำให้ได้สารสนเทศในการพิจารณาการตัดสินใจ ยุติ ปรับขยาย หรือทำงานเป็นประจำ การประเมินด้านผลผลิตจะทำการประเมิน 2 ขั้นตอน คือ 1) ประเมินทันทีที่สิ้นสุดโครงการเรียกว่าการประเมินผลลัพธ์ และ 2) การประเมินผลกระทบของโครงการทั้งทางบวกและทางลบ

การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation : P) วัตถุประสงค์หลักของการประเมินด้านผลผลิตก็เพื่อสอบวัด ความสำเร็จและตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงว่าตอบสนองบรรลุลักษณะความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์หรือไม่ นอกจากนี้ การประเมินด้านผลผลิตก็จะต้องประเมินผลลัพธ์ (Outcomes) ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทั้งที่เป็นไปในทางบวกและทางลบอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นบ่อยครั้งที่นักประเมินยังขยายขอบเขตการประเมินด้านผลผลิตไปสู่การประเมินในสิ่งที่เรียกว่า ผลลัพธ์ ระยะยาว อีกด้วย

การประเมินด้านผลผลิต ควรดำเนินการโดยอาศัยการรวบรวมและวิเคราะห์การตัดสินใจของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมิน (Evaluand) นั้น ในบางครั้งก็อาจทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมินอื่น ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันและก็มีอยู่บ่อย ๆ ที่ผู้รับบริการจากโครงการ ต้องการจะรู้ว่าโครงการดังกล่าวได้ผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ และมีประโยชน์คุ้มกับการลงทุนดำเนินการเพียงไร ดังนั้น ในทางที่เหมาะสมแล้ว นักประเมินก็ควรที่วิเคราะห์ ความสำเร็จให้เห็นว่าจุดอ่อนของการใช้โครงการหรือแผนปฏิบัติงานส่วนใดที่เป็นสาเหตุทำให้ได้ผลลัพธ์อ่อนด้อยลงไปด้วย เทคนิควิธีการที่ใช้ประเมินผลผลิตมิได้กำหนดไว้อย่างเป็นทางการเป็นแบบแผนตายตัว แต่นักประเมินอาจต้องใช้วิธีการอย่างหลากหลายร่วมกันเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ ในการศึกษาผลลัพธ์ทั้งหมดของสิ่งที่ได้รับการประเมิน รวมทั้งยังช่วยในการตรวจสอบข้ามกันไปมาระหว่างข้อค้นพบที่หลากหลายอีกด้วย

การประเมินผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่กำหนดนั้น นักประเมินจำเป็นต้องศึกษาค้นหาผลลัพธ์ที่มีได้คาดหมายด้วย ทั้งผลลัพธ์ในเชิงบวกและเชิงลบโดยการรับฟัง ความคิดเห็นหรือสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสิ่งที่ได้รับการประเมิน เพื่อที่จะทำการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับผลลัพธ์ให้ครอบคลุมทุกด้าน และสืบหาข้อเท็จจริงอย่างรอบคอบสำหรับยืนยันหรือไม่ยืนยันสมมติฐานเกี่ยวกับผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้แล้วนักประเมินอาจใช้วิธีการศึกษารายกรณี โดยเลือกบุคคลที่ได้รับประสบการณ์จากโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมิน เพื่อทำการสัมภาษณ์ระดับลึกเกี่ยวกับผลที่เกิดจากโครงการดังกล่าว หรือนักประเมินอาจใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นทางโทรศัพท์หรือทางจดหมายของกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้ตัดสินใจเกี่ยวกับการได้รับบริการตามมุมมองของแต่ละคนทั้งที่เป็นภาพบวกและภาพลบ ยิ่งไปกว่านั้นนักประเมินก็อาจจะให้ผู้เข้าร่วมโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมิน เขียนเสนอตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการได้รับบริการ และก่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานของตน เช่น ผลผลิตของงานที่เพิ่มขึ้น หรือตำแหน่งหน้าที่การงานใหม่ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งนักประเมินอาจใช้การสังเกต เพื่อจำแนกและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มบุคคลโดยเปรียบเทียบตามรายการตรวจสอบผลลัพธ์กับโครงการให้บริการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับโครงการที่ได้รับการประเมิน

การจัดทำรายงานข้อค้นพบจากการประเมินด้านผลผลิต อาจทำให้แตกต่างกันตามขั้นตอน กล่าวคือ นักประเมินอาจจัดทำรายงานผลผลิตที่เกิดขึ้นในแต่ละวงรอบของโครงการ รายงานดังกล่าวนี้ควรจะแสดงให้เห็นว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ได้บรรลุเป้าหมายความต้องการจำเป็นเพียงไร ในขณะที่รายงานเมื่อสิ้นสุดวงรอบทั้งหมดของโครงการ ควรเป็นรายงานที่นำเสนอให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์สรุปรวมทั้งหมดของโครงการดังกล่าว ดังนั้น รายงานผลการประเมินด้านผลผลิตจึงต้องเป็นการสรุปตีความ ให้เห็นถึงผลที่ชัดเจนในการตอบสนองความต้องการจำเป็น ต้นทุนที่ใช้ดำเนินการ และผลตอบแทนหรือผลการปฏิบัติทั้งหมดที่ได้รับในแผนงานโครงการนั้น ๆ นักประเมินยังต้องจัดทำรายงานการศึกษาติดตามเพื่อแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ระยะยาวที่เกิดขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ บางกรณีอาจต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์และบูรณาการผลที่ได้รับทั้งหมดเข้าด้วยกัน เพื่อเสนอต่อกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคล

ผลการประเมินด้านผลผลิตนั้น ประชาชนทั่วไปนำมาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจว่าโครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซงนั้นมีคุณประโยชน์เพียงพอต่อการนำไปดำเนินการต่อเนื่องต่อไป หรือควรดำเนินการซ้ำอีก หรือควรขยายขอบเขตการนำไปใช้ในสถานการณ์ หรือสถานที่อื่น ๆ ต่อไป ในขณะเดียวกัน สถาบันและหน่วยงานก็ยังใช้สำหรับปรับเปลี่ยนหรือแทนที่แผนการปฏิบัติในการที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลได้มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนและตอบสนองความต้องการจำเป็นของสมาชิกทั้งหมดที่เน้นประชากร เป้าหมาย ผลจากการประเมินด้านผลผลิตมีความสำคัญในทางจิตวิทยาเป็นอย่างมาก เมื่อผลจากการประเมินแสดงให้เห็นถึงความงอกงามที่เกิดขึ้นจากแนวทางที่ชาญฉลาดในการดำเนินโครงการ ผลการประเมินเช่นนี้นับเป็นสิ่งเสริมแรงที่ดีสำหรับทั้งทีมปฏิบัติงานในโครงการ และผู้รับบริการจากโครงการหรืออาจจะเป็นสิ่งที่ทำลาย ลดทอนแรงจูงใจก็ได้ ถ้าหากผลที่ได้จากการประเมินด้านผลผลิตนั้น มีความอ่อนด้อยหรือไม่แสดงถึงความงอกงามใด ๆ ที่จะพึงได้รับจากโครงการนั้น ๆ เลย

ประเด็นสำคัญสุดท้ายที่ต้องพึงระวังในการจัดทำรายงานการประเมินด้านผลผลิต ก็คือ นักประเมินไม่ควรเร่งรีบประเมินผลผลิตและจัดทำรายงานสู่สาธารณะอย่างทันทีทันใด เพราะเหตุว่า การดำเนินโครงการต้องการระยะเวลาพอสมควรที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์บรรลุตามความรับผิดชอบ (Accountability) ที่ระบุไว้ การจัดทำรายงานการประเมินด้านผลผลิตที่ยังไม่มีวุฒิภาวะสุกงอม (Premature) อย่างเพียงพอ อาจนำไปสู่ความไม่สามารถตัดสินใจได้เกี่ยวกับความต่อเนื่องของโครงการเพราะเหตุว่า ทำให้ไม่พบผลลัพธ์ใด ๆ เกิดขึ้นเลย ทั้งนี้ เนื่องจากผลลัพธ์ของโครงการต้องใช้ระยะเวลายาวพอสมควร ในการศึกษาติดตาม ดังนั้น ถ้าหากการจัดทำรายงานการประเมินด้านผลผลิตสู่สาธารณะได้มีการห้วงเวลาอย่างสมเหตุสมผลแล้ว นักประเมินอาจจะพบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นภายหลังและมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับใช้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่องต่อไป

อย่างไรก็ตาม นักประเมินก็สามารถจะตอบสนองข้อเรียกร้องของทีมผู้ปฏิบัติงานในโครงการได้อย่างเหมาะสมเกี่ยวกับการแสดงผลข้อค้นพบหรือผลการประเมินด้านผลผลิตเป็นระยะ ๆ (Formative product evaluation) เพื่อช่วยให้บรรลุความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามโครงการ โดยการแลกเปลี่ยนข้อค้นพบให้แก่สมาชิกผู้ปฏิบัติงานในโครงการนั้นโดยตรง กฎกำปั้นหลัก (Rules of thumb) สำหรับนักประเมินนั้นคือควรลดความสำคัญในการประเมิน ผลผลิตของโครงการในระยะแรก ๆ และ ไม่ควรเร่งรีบจัดทำรายงานสู่สาธารณะควรเสนอข้อค้นพบจากการประเมินด้าน

ผลผลิตเป็นระยะ ๆ ให้แก่ ทีมผู้ปฏิบัติงานได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เท่านั้น นักประเมินควรแจกจ่ายข้อค้นพบจากการประเมินด้านผลผลิตให้กับผู้มีสิทธิ์รับรู้ภายหลังจากโครงการนั้นมีระยะเวลาพอสมควร และมีคุณภาพสูงจนจะทำให้เกิดผลลัพธ์แล้วหรือกล่าวอย่างถึงที่สุดได้ว่า จำเป็นต้องแสดงให้เห็นถึงมีความเป็นมืออาชีพในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำรายงานข้อค้นพบการประเมินด้านผลผลิต สารสนเทศที่ได้จากการประเมินด้านผลผลิตเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งที่แสดงถึงรายงานความรับผิดชอบของสถาบันหรือหน่วยงาน ที่ดำเนินโครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซงใด ๆ เมื่อใดก็ตามที่รายงานนั้นแสดงให้เห็นความมีนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์อย่างเด่นชัดก็จะถูกนำไปใช้โน้มน้าวชุมชนและหน่วยงานให้ทุนสนับสนุนเพื่อให้เพิ่มเติมงบประมาณและขอรับการสนับสนุนทางการเมืองได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าหากผู้มีอำนาจตัดสินใจรู้ว่า สิ่งแทรกแซงหรือโครงการนั้น ๆ ไม่ทำให้ได้ผลตอบแทนที่มีความสำคัญอื่นใดเลยก็จะทำให้ยกเลิก การลงทุนดำเนินการอีกต่อไป

สรุปว่า การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation : P) คือ การประเมินการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานโครงการ ว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ และมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด

นอกจากประเมินตาม CIPP Model ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ การประเมินบริบท การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิตแล้วนั้น สตีฟเฟิลบีมได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1) การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินบริบท นำผลการประเมินไปใช้ตัดสินใจในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการทั้งวัตถุประสงค์ระยะสั้นและระยะยาว ให้สอดคล้องกับแผนในการดำเนินงาน

2) การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน กลวิธีดำเนินโครงการและขั้นตอนของการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

3) การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) ได้จากการประเมินด้านกระบวนการ นำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการไปสู่การปฏิบัติ ทำให้การทำงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4) การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) ได้จากการประเมินด้านผลผลิตนำผลการประเมินไปใช้ตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการว่าควรจะทำต่อไป ยุติ ล้มเลิก ขยาย

ความสัมพันธ์การตัดสินใจ และประเภทการประเมินแบบ CIPP Model Daneil L. tufflebeam
ประเภทการประเมิน ประเภทการตัดสินใจ

ประเภทการประเมิน	ประเภทการตัดสินใจ
การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions)
การประเมินปัจจัยเบื้องต้น/ตัวป้อน (Input Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้าง (Structuring Decisions)
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementating Decisions)
การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)	การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions)

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจ (CIPP Model)

การประเมิน CIPP Model

CIPP Model สามารถใช้เพื่อประเมินได้หลายรูปแบบ เช่น ประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) การใช้ CIPP Model ประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตอบคำถามและประเมินในประเด็นต่อไปนี้ (ประภัสสร วงษ์ดี และคณะ, 2554)

1) บริบท (Context) : คำถามการประเมินคือ ต้องการจะทำอะไร ประเด็นที่ประเมินประกอบด้วย การประเมินความต้องการ ปัญหาด้านทรัพยากร และโอกาสต่าง ๆ เพื่อที่จะระบุความต้องการ เลือก หรือจัดลำดับเป้าหมาย

2) ปัจจัยนำเข้า (Input) : คำถามการประเมินคือ จะทำอย่างไร ประเด็นที่ประเมินประกอบด้วยทางเลือก และแผนในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการเลือกโครงการ กิจกรรมหรือกลยุทธ์อื่น ๆ

3) กระบวนการ (Process) : คำถามการประเมินคือ ทำแล้วหรือยัง ประเด็นที่ประเมิน ประกอบด้วย การประเมินการกำกับติดตาม การตัดสินใจกิจกรรมต่าง ๆ และการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ เพื่อการปฏิบัติตามแผน

4) ผลผลิต (Product) : คำถามการประเมินคือ ทำสำเร็จหรือไม่ ประเด็นที่ประเมิน ประกอบด้วย การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบข้างเคียง (Effects) เพื่อพิจารณาว่ากิจกรรมนั้นควรจะดำเนินการต่อไป ปรับปรุง หรือยุติกิจกรรมนั้น

การใช้ CIPP Model ประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) โดยทำการประเมินเพื่อพิจารณาคูณภาพค่าใช้จ่าย และการลงทุนตลอดจนความสามารถในการแข่งขันสำหรับคำถามการประเมินและลักษณะการประเมินมีรายละเอียด ดังนี้

1) บริบท (Context) : คำถามการประเมินคือ ความต้องการที่สำคัญได้ระบุไว้หรือไม่ ลักษณะการประเมิน คือ การเปรียบเทียบเป้าหมายและลำดับความสำคัญกับผลการประเมิน ความต้องการ ปัญหาด้านทรัพยากร และโอกาสต่าง ๆ

2) ปัจจัยนำเข้า (Input) : คำถามการประเมินคือ ได้ใช้ความพยายามหรือดำเนินกิจกรรมตามแผนและงบประมาณหรือไม่ ลักษณะการประเมิน คือ การเปรียบเทียบกลยุทธ์ของโครงการ การออกแบบโครงการ และงบประมาณกับคู่แข่งที่สำคัญ และกับความต้องการตามเป้าหมายของผู้ได้รับประโยชน์

3) กระบวนการ (Process) : คำถามการประเมินคือ การออกแบบการให้บริการได้ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์หรือได้ปรับเปลี่ยนตามความต้องการแล้วหรือไม่ ลักษณะการประเมิน คือ การเปรียบเทียบกระบวนการและค่าใช้จ่ายที่ปฏิบัติจริง

4) ผลผลิต (Product) : คำถามการประเมินคือ ความพยายามที่ใช้ไปหรือกิจกรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จหรือไม่ ลักษณะการประเมิน คือ การเปรียบเทียบผลลัพธ์และผลกระทบข้างเคียงกับความต้องการตามเป้าหมาย

จากรายละเอียดการประเมินดังกล่าวข้างต้นจึงถือว่า CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความสมเหตุสมผลต่อการทำให้การดำเนินโครงการบรรลุผลสำเร็จเพราะมีการพิจารณาความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการอย่างรอบคอบและสมเหตุสมผล นอกจากนี้ยังเป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่ซับซ้อนมีขั้นตอนการประเมินที่ชัดเจน

สรุป รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นวิธีการที่เหมาะสมและครอบคลุมผลการประเมินในทุก ๆ องค์ประกอบสำหรับการประเมินโครงการ เพราะเป็นรูปแบบการประเมินที่ให้สารสนเทศได้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การประเมิน 1) ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) เป็นการพิจารณาถึงหลักการและเหตุผลของโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม ตลอดจนการดำเนินการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินโครงการ 3) ด้านกระบวนการ (Process) เป็นการพิจารณาถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค ของการดำเนินโครงการ 4) ด้านผลผลิต (Product) เป็นการพิจารณาถึงผลที่เกิดจากโครงการได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ เป็นการให้ข้อมูลทีละเอียดในการตัดสินใจต่อโครงการ อันจะนำผลการประเมินโครงการนั้นจะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง หรือให้ข้อเสนอแนะการแก้ไขการดำเนินโครงการต่อไปให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

กลุ่มเป้าหมายพิเศษ

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายทุพพลภาพหรือบุคคลที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ”รวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการพ.ศ. 2551 มาตรา 4 วรรคสองและวรรคสามได้เน้นย้ำถึงสิทธิของคนพิการด้านการศึกษาว่า”ในการเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบ และรูปแบบการศึกษา โดยนึกถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษ

ของบุคคลนั้น ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสม

“เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาและการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพและเต็มตามศักยภาพ”

ข้อความข้างต้นนี้เป็นหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 นั้นหมายความว่า เด็กทุกคนที่เกิดมานั้นย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาไม่ว่าเด็กคนนั้นจะมีความบกพร่องหรือเป็นเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะก็ตาม

“เด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ” คืออะไร

“เด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ” คือ เด็กปฐมวัยที่มีสภาพร่างกาย สติปัญญา อารมณ์หรือจิตใจที่แตกต่างจากเด็กปกติทั่วไป ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ขณะคลอด หลังคลอด หรือเมื่อเด็กเข้าสู่วัยทารก วัยเตาะแตะ หรือเมื่อเข้าเรียนในสถานศึกษา หรือมีประสบการณ์สำคัญในชีวิตที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงจนทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตและพัฒนาได้ตามศักยภาพที่แท้จริงของตนได้และความแตกต่างนี้ก็ไม่จำเป็นต้องอยู่ถาวร

“เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ” ก็เป็นหนึ่งในกลุ่มของ “เด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ”

เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ คือ เด็กที่มีข้อจำกัดในการใช้ชีวิตประจำวันหรือไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมือนกับเด็กปกติทั่วไป เนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ซึ่งจำเป็นต้องมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเด็กทั่วไป เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ เด็กที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อย จนถึงตาบอดสนิท
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ เด็กที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับหูตึง น้อย จนถึงหูหนวก
3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ ความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย หรือมีข้อจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10
4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ
5. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เช่น บกพร่องด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ
6. เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา เช่น มีความบกพร่องในการเปล่งเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็วและจังหวะการพูดผิดปกติ หรือเด็กที่มีความบกพร่อง ในเรื่อง ความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูด การเขียนหรือระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหาและหน้าที่ของภาษา

7. เด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์

8. เด็กออทิสติก

9. เด็กพิการซ้อน ได้แก่ เด็กที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในคนเดียวกัน

ปัจจุบันการจัดการศึกษาให้แก่เด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ จะจัดในลักษณะของการจัดการเรียนรวม ซึ่งเป็นลักษณะการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้เด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้มีโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติ เพื่อให้มีพัฒนาการที่เหมาะสม เต็มตามศักยภาพของตนในสภาพแวดล้อมที่ปกติ คุณครูจะต้องระลึกลักษณะของเด็กทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กกลุ่มเป้าหมายเฉพาะหรือไม่ ล้วนมีความต้องการพื้นฐานก็คือ ความต้องการในการได้รับการศึกษาเหมือนกันทั้งสิ้น เด็กจะต้องได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน การดูแลให้เด็กในกลุ่มนี้ได้รับการเรียนรู้จะต้องจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องควบคู่ไปกับการบำบัดฟื้นฟูให้ความช่วยเหลือ โดยประการสำคัญของการจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ คุณครูจะต้องคำนึงถึงระดับความสามารถและลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นอย่างมาก จึงควรศึกษาหาความรู้ พยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติของเด็กแต่ละประเภทของความพิการให้ละเอียดถี่ถ้วนเป็นอย่างดี และเลือกใช้เทคนิควิธีการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการพิเศษ คุณครูจะต้องใช้สื่อในการสอน และจัดสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองต่อความหลากหลายของความต้องการพิเศษ นอกจากนี้ ควรมีการประเมินเพื่อจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพราะหากคุณครูสอนอย่างเดียวแต่ไม่มีการประเมินก็จะมีวันรู้เลยประสบการณ์ที่ให้เด็กไปนั้นได้ผล หรือได้ประสิทธิภาพขนาดไหน และควรใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) หรือโครงการการศึกษาเพื่อปัจเจกบุคคล ซึ่งออกแบบการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับลักษณะนิสัยส่วนตัว สอดคล้องกับลักษณะความต้องการพิเศษ แต่ละระดับ แต่ละประเภท และแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งจะช่วยให้เด็กเหล่านี้สามารถช่วยเหลือตนเองได้และอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นอย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ในรูปแบบของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน

จัดการศึกษาให้กับคนพิการ 3 ระดับ ได้แก่

1.1 ระดับประถมศึกษา

1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดย กศน. มีรูปแบบการเรียนรู้ 7 รูปแบบได้แก่

1. การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม

2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. การเรียนรู้แบบทางไกล

4. การเรียนรู้แบบชั้นเรียน

5. การเรียนรู้ตามอัธยาศัย

6. การเรียนจากการทำโครงการ
7. การเรียนรู้แบบอื่น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบก็ได้

คุณสมบัติ การรับสมัครและการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษาคนพิการ

1. รับนักศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทความพิการ โดยมีศักยภาพที่สามารถช่วยเหลือตนเองเบื้องต้นได้

2. มีความพร้อมที่จะสามารถรับรู้ เรียนรู้ได้

3. อายุ 16 ปีขึ้นไป

4. รับสมัครที่ศูนย์กศน. ทุกอำเภอ/ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

คนพิการที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ หรือประสบการณ์จากการทำงาน สามารถขอรับการประเมินเทียบระดับการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ โดยสมัครได้ที่สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้เป็นสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ประเมินเทียบระดับการศึกษา

ประโยชน์ที่ผู้รับบริการ จะได้รับ

1. การฟื้นฟูสมรรถภาพ ความพิการเป็นรายบุคคล

2. การจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอน เฉพาะบุคคล (IIP)

3. การกระตุ้นการเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมและสังคม

4. การจัดการเรียนรู้ มีรูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสมเป็นรายบุคคล

5. การบูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหา สาระสอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตประจำวัน

6. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับครอบครัว /ชุมชน/สังคมและบุคคลที่เกี่ยวข้อง อย่างมีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี

7. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ตามกฎกระทรวงอย่างมีประสิทธิภาพ ตามความต้องการเป็นรายบุคคล

8. การประสานงานการส่งต่อ และการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกเช่น แพทย์นักการศึกษา นักกายภาพ

2. การศึกษาพัฒนาทักษะอาชีพ

การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อแนะนำการประกอบอาชีพให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยการพึ่งพาตนเองได้ไม่เป็นภาระต่อครอบครัวสังคมและชุมชน และสามารถช่วยเหลือสังคมได้ตามโอกาสเต็มตามศักยภาพและความสามารถของคนพิการ

3. การศึกษาพัฒนาทักษะชีวิต

การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการจัดการศึกษาแนะนำการดูแลและสร้างเสริมให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจ ครอบครัว สังคมและชุมชน สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ปกติสุขเฉกเช่นคนทั่วไปในสังคม

4. การศึกษาพัฒนาสังคมและชุมชน

การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยให้ประชาชน ชุมชนร่วมกันรับผิดชอบ และเห็นถึงความสำคัญในการฟื้นฟูพัฒนาสังคมและชุมชนของตนเอง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ บูรณาการความรู้ ประสบการณ์ และทักษะอาชีพ เข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชนโดยรวม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่สังคมที่เข้มแข็ง มีความเอื้ออาทรต่อกัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

สื่อและนวัตกรรม

ในศตวรรษที่ 21 โลกก้าวเข้าสู่ยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือไอซีที ทำให้วิธีการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้เกิดการพัฒนา นวัตกรรมต่างๆ เป็นจำนวนมาก ทุกสังคมจึงต้องปรับตัวแล้รับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะแวดวงการศึกษา การนำเอา นวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาพัฒนาคุณภาพและศักยภาพในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

สื่อการสอน (Instructional Media) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางสำหรับทำให้การสอนของครูไปถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามจุดประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี สื่อที่ใช้ในการสอนนี้ อาจจะเป็นวัตถุสิ่งของที่มีตัวตน หรือไม่มีตัวตนก็ได้ เช่น - วัตถุสิ่งของตามธรรมชาติ- ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ - วัตถุสิ่งของที่คิดประดิษฐ์หรือสร้างขึ้นสำหรับการสอน - คำพูดท่าทาง - วัสดุ และเครื่องมือสื่อสาร - กิจกรรมหรือกระบวนการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ

ความหมาย ความสำคัญของสื่อการสอน และประเภทของสื่อการสอน นักวิชาการในวงการเทคโนโลยีทางการศึกษา โสตทัศนศึกษา และวงการการศึกษา ได้ให้คำจำกัดความของ "สื่อการสอน" ไว้อย่างหลากหลาย เช่น

เกอร์ลัช และอีลี (Gerlach and Ely, 1982) กล่าวว่า "สื่อการสอน" หมายถึง บุคคล วัสดุ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ ทักษะ คติ ครู หนังสือ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนจัดเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น

ไฮนิคส์ โมเลนดาและรัสเซล(Heinich, Molenda and Russel, 1985) ให้ทัศนะเกี่ยวกับสื่อการสอนไว้ว่า สื่อการสอน หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นสไลด์โทรทัศน์วิทยุเทป บันทึกเสียง ภาพถ่ายวัสดุฉายและวัตถุสิ่งตีพิมพ์ซึ่งเป็นพาหนะในการนำข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ไปยังผู้รับ เมื่อนำมาใช้กับการเรียนการสอนหรือส่งเนื้อหาความรู้ไปยังผู้เรียนในกระบวนการเรียนการสอน เรียกว่า สื่อการสอน

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533) กล่าวว่า "สื่อการสอน" หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้การเรียนรู้ ซึ่งครู และนักเรียนเป็นผู้ใช้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539) ให้ความหมาย สื่อการสอนว่า วัสดุอุปกรณ์และวิธีการประกอบการสอนเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายที่ผู้สอนประสงค์จะส่ง หรือถ่ายทอดไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิดานันท์ มลิทอง (2549) ได้กล่าวว่า คำว่า สื่อ (media) เป็นคำมาจากภาษาลาติน ว่า “ระหว่าง ” (between) หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลสารสนเทศหรือเป็นตัวกลางข้อมูลส่งผ่านจากผู้ส่งหรือแหล่งส่งไปยังผู้รับเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ผศ.วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551) กล่าวว่า สื่อการสอนหมายถึงวัสดุและอุปกรณ์ หรืออาจจะเป็นวิธีการที่เป็นตัวกลางการถ่ายทอด ในการสื่อความหมายเพื่อให้รับรู้ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร มีความเข้าใจที่ตรงกัน

นอกจากนี้ ยังมีคำอื่น ๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงกับสื่อการสอน เป็นต้นว่า

สื่อการเรียน หมายถึง เครื่องมือ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่จะมาสนับสนุนการเรียนการสอน ได้รับความสนใจผู้เรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจดีขึ้น อย่างรวดเร็ว

สื่อการศึกษา คือ ระบบการนำวัสดุ และวิธีการมาเป็นตัวกลางในการให้การศึกษาคำความรู้แก่ผู้เรียนโดยทั่วไป โสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง วัสดุทั้งหลายที่นำมาใช้ในห้องเรียน หรือนำมาประกอบการสอนใด ๆ ก็ตาม เพื่อช่วยให้การเรียน การพูด การอภิปรายนั้นเข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า "สื่อการสอน" หมายถึงตัวกลางหรือช่องทางที่บรรจุเนื้อหาสาระ หรือสิ่งที่ผู้สอนต้องการถ่ายทอดไปยังผู้เรียน ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

นวัตกรรม

“นวัตกรรม” หมายถึงความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยทำให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย

นวัตกรรม (Innovation) มีรากศัพท์มาจาก Innovare ในภาษาลาติน แปลว่า ทำสิ่งใหม่ขึ้นมา ความหมายของนวัตกรรมในเชิงเศรษฐศาสตร์คือ การนำแนวความคิดใหม่หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่ แล้วนำมาใช้ในรูปแบบใหม่ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือ ”การทำในสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่น โดยอาศัย การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวเรา ให้กลายมาเป็นโอกาส และถ่ายทอดไปสู่แนวความคิดใหม่ที่ทำให้ เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม” แนวความคิดนี้ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 โดยจะเห็นได้จาก แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์ เช่น ผลงานของ Joseph Schumpeter ใน The Theory of Economic Development 1934 โดยจะเน้นไปที่การสร้างสรรค์ การวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอันจะนำไปสู่การได้มาซึ่งนวัตกรรมทางเทคโนโลยี (Technological Innovation) เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เป็นหลัก นวัตกรรมยังหมายถึงความสามารถในการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริงอีกด้วย (พันธุอาจชัยรัตน์, 2547)

Hughes (1971 อ้างถึงใน ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2521,) ได้ให้ความหมายของคำว่า นวัตกรรมว่า “เป็นการนำวิธีการใหม่ ๆ มาปฏิบัติ หลังจากได้ผ่านการทดลองหรือได้รับการพัฒนามาเป็นขั้น ๆ แล้ว โดยเริ่มมาตั้งแต่การคิดค้น (Invention) พัฒนาการ (Development) ซึ่งอาจจะเป็นไปในรูปของ

โครงการทดลองปฏิบัติก่อน (Pilot Project) แล้วจึงนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งมีความแตกต่างไปจากการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติมาและ เรียกว่า นวัตกรรม (Innovation)”

มอร์ตัน (Morton, J.A., 1971) ให้ความหมาย “นวัตกรรม” ว่าเป็นการทำให้ใหม่ขึ้นอีกครั้ง (Renewal) ซึ่งหมายถึง การปรับปรุงสิ่งเก่าและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ตลอดจนหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ นวัตกรรม ไม่ใช่การขจัดหรือล้มล้างสิ่งเก่าให้หมดไป แต่เป็นการปรับปรุงเสริมแต่งและพัฒนา

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2521) ได้ให้ความหมาย “นวัตกรรม” ไว้ว่าหมายถึง วิธีการปฏิบัติใหม่ๆ ที่ แปรไปจากเดิมโดยอาจจะได้มาจากการคิดค้นพบวิธีการใหม่ ๆ ขึ้นมาหรือมีการปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสมและสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ได้รับการทดลอง พัฒนาจนเป็นที่เชื่อถือได้แล้วว่าได้ผลดีในทางปฏิบัติ ทำให้ระบบก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น

จรินทร์ อาสาทรงธรรม (2546) กล่าวว่า นวัตกรรม (Innovation) คือ การเรียนรู้ การผลิตและการใช้ ประโยชน์จากความคิดใหม่ เพื่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการกำหนดผลิตภัณฑ์การบริการ กระบวนการใหม่ การปรับปรุงเทคโนโลยี การแพร่กระจายเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์และ เกิดผลพวงทางเศรษฐกิจและสังคม

พันธุอาจ ชัยรัตน์ (2547) ได้กล่าวถึงความหมายของ นวัตกรรมในเชิง เศรษฐศาสตร์ไว้ว่า คือ การนำ แนวคิดใหม่ หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้ในรูปแบบใหม่ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ รวมทั้งได้กล่าวว่า ความหมายใน เชิงแคบของนวัตกรรม คือ ผลผลิตของความสำเร็จทางด้าน วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี ร่วมกับพลวัตของกิจกรรมทาง สังคม ในขณะที่ความหมายในเชิงกว้าง หมายถึง แนวความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ใหม่ต่อตัวปัจเจก หรือหน่วยที่รับเอาสิ่งเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ การรวมเอากิจกรรมที่นำไปสู่ การแสวงหาความสำเร็จเชิงพาณิชย์ การสร้างตลาดใหม่ ผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการและการบริการใหม่ การทำในสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่น โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวให้กลายมาเป็นโอกาส และนำไปสู่แนวคิดใหม่ ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2549) ได้ให้ความหมายขอคำว่า นวัตกรรม (innovation) คือ “สิ่งใหม่ที่ เกิดขึ้นจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม” และรวมหมายถึงสิ่งที่เกิดจาก ความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ ประสิทธิภาพทางเทคโนโลยีหรือการจัดการมาพัฒนาให้ เกิดผลิตภัณฑ์ การบวนการผลิต หรือบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม นวัตกรรมจึงเป็นกระบวนการที่เกิดจากการนำความรู้และความคิดสร้างสรรค์มาผนวกกับความสามารถในการบริการจัดการเพื่อให้เกิดเป็นธุรกิจ นวัตกรรมหรือธุรกิจใหม่ อันนำไปสู่การลงทุนใหม่ ที่มีผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ดร.เศรษฐชัย ชัยสนิท (2553) ได้ให้ความหมายของคำว่า นวัตกรรม หมายถึงการทำสิ่งต่าง ด้วยวิธีการใหม่ และยังสามารถหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางความคิด การผลิต และกระบวนการหรือองค์กร ไม่ว่าจะการเปลี่ยนแปลงนั้น จะเกิดขึ้นการการพัฒนาต่อยอด การเปลี่ยนแปลง การประยุกต์หรือกระบวนการในหลายสาขา เชื่อตรงกันว่า สิ่งใด สิ่งหนึ่งที่จะเป็นนวัตกรรมได้นั้น จะต้องมีความใหม่อย่างชัดเจน ในความใหม่นั้นจะต้องเพิ่มมูลค่าในสิ่งต่าง ๆ ได้อีกด้วย โดยเป้าหมายของนวัตกรรม

คือการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก เพื่อให้สิ่งต่างเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นและเป็นที่มาสำคัญของความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมชาติ

นวัตกรรม แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 มีการประดิษฐ์คิดค้น (Innovation) หรือเป็นการปรุงแต่งของเก่าให้เหมาะสมกับกาลสมัย

ระยะที่ 2 พัฒนาการ (Development) มีการทดลองในแหล่งทดลองจัดทำอยู่ในลักษณะของโครงการทดลองปฏิบัติก่อน (Pilot Project)

ระยะที่ 3 การนำเอาไปปฏิบัติในสถานการณ์ทั่วไป ซึ่งจัดว่าเป็นนวัตกรรมขั้นสมบูรณ์

ความหมายของนวัตกรรมการศึกษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546) ให้ความหมายว่านวัตกรรม เป็นสิ่งทำขึ้นใหม่หรือแปลกจากเดิม ซึ่งอาจจะเป็นความคิด วิธีการ หรืออุปกรณ์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ความหมายและลักษณะของนวัตกรรมว่า นวัตกรรม หมายถึง “ทำใหม่” เปลี่ยนแปลงโดยนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามา

ทิตินา แคมมณี (2559) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรม หมายถึง แนวคิด แนวทาง ระบบ รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อและเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งได้รับการคิดค้นและจัดทำขึ้นใหม่เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2559) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ หมายถึง รูปแบบ วิธีการ กระบวนการ เทคนิค สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ได้มีการศึกษาและพัฒนาขึ้นใหม่ เพื่อให้ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยอาจเป็นสิ่งใหม่ที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้บ้างแล้วแต่ยังไม่แพร่หลายหรือยังไม่ได้ใช้อย่างเป็นปกติ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้อาจเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมดหรือใหม่เพียงบางส่วนหรือเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566

มาตรา 5 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างผาสุก กับเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น มาตรา 19 ในทุกจังหวัดให้มีสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้

จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรวมทั้งการจัดทำแผนส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่นและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีมอบหมาย

การแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

ตามมาตรา 19 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้พุทธศักราช 2566 บัญญัติว่า ในทุกจังหวัดให้มีสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อกำกับ ดูแล ช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการ เทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารงาน และการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดรวมทั้งการจัดทำแผนส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัดซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ของกรม บริบทของท้องถิ่นและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีมอบหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566 ประกอบมาตรา 32 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมติ อ.ก.ค.ศ. กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในคราวประชุมครั้งที่ 4/2567 เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2567 และครั้งที่ 5/2567 เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2567 จึงประกาศการแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ออกเป็น 6 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา
3. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ
4. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการพัฒนาตนเอง
5. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
6. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

โดยในแต่ละกลุ่มให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1. กลุ่มอำนวยการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

- (1) งานสารบัญ รับส่งหนังสือราชการและทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- (2) งานเลขานุการของผู้บริหาร และงานอำนวยการจัดประชุม ติดตามผลการดำเนินการตามมติที่ประชุม
- (3) ประสานงานรัฐพิธี ราชพิธี วันสำคัญต่าง ๆ
- (4) ควบคุม กำกับดูแลงานอาคารสถานที่ การรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินทางราชการ งานบริหารบ้านพักอาศัยของราชการ งานยานพาหนะ งานตรวจสอบและดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ดินและสิ่งก่อสร้างของทางราชการ

(5) งานจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร วิเคราะห์ จัดทำข้อเสนอการจัดโครงสร้าง แผนอัตรา กำลังจัดทำคำสั่งมอบหมายงาน กำกับติดตาม การประเมินผลการปฏิบัติงาน งานสรรหา บรรจุและแต่งตั้ง ตามที่ได้รับมอบอำนาจจากส่วนกลาง ประสานการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนด ตำแหน่ง การเลื่อนระดับและเลื่อนวิทยฐานะ งานพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการออกจากราชการ การเกษียณอายุราชการ งานสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของบุคลากรทุกประเภท งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ งานบำเหน็จบำนาญ และงานทะเบียนประวัติ

(6) การดำเนินการทางวินัย งานอุทธรณ์และร้องทุกข์ ตามที่ได้รับมอบอำนาจจาก ส่วนกลาง รวมทั้งการดำเนินคดีของรัฐ การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติ การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณ

(7) งานบริหารการเงิน การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดทำบัญชี เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ การรายงานตามระบบ NEW GFMS Thai และระบบการ ประเมินผลคุณภาพการบัญชีภาครัฐ

(8) งานจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยระบบ NEW GFMS THAI /e-GP/PO การตรวจรับ การควบคุมพัสดุครุภัณฑ์ การจำหน่ายพัสดุ รวมทั้งงานจ้างเหมาบุคคลภายนอก และงานตรวจสอบ เอกสารการจัดซื้อจัดจ้างระบบการจะซื้อจะจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ของสำนักงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร และสถานศึกษาในสังกัด

(9) งานประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบต่าง ๆ งานบริการด้านข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของทางราชการ พ.ศ. 2540

(10) งานควบคุมภายใน การวิเคราะห์ความเสี่ยง การกำหนดมาตรการป้องกันความ เสี่ยง และระบบควบคุมภายในของทุกกลุ่มงานในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร

(11) งานตรวจสอบภายใน การสอบทานและประเมินความเพียงพอของระบบการ ควบคุมภายใน การตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบ การตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือ ได้ของข้อมูลและรายงานทางการเงิน การตรวจสอบ ดูแลทรัพย์สิน และการจัดทำรายงานตรวจสอบ

(12) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มยุทธศาสตร์และการพัฒนา มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(1) จัดทำแผนงานส่งเสริมการเรียนรู้ของจังหวัด ร่วมจัดทำแผนบูรณาการส่งเสริมการ เรียนรู้ในระดับภาค กลั่นกรองให้ความเห็น ให้คำปรึกษาแนะนำการจัดทำแผนของสถานศึกษา

(2) จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร การจัดสรรงบประมาณ ให้คำแนะนำและสนับสนุนการจัดทำแผนของสถานศึกษา ในสังกัดรวมทั้งการระดมทรัพยากรจากแหล่งอื่น ๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งบประมาณจังหวัด องค์กรหรือหน่วยงานภาคเอกชน

(3) กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาแนะนำ จัดทำรายงานผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ใน ระดับจังหวัด และการจัดทำรายงานของกรมที่ดำเนินการในระดับจังหวัด

(4) จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูลที่จำเป็นในระดับจังหวัด เช่น ฐานข้อมูลบุคลากร ฐานข้อมูลผู้เรียน ฐานข้อมูลครุภัณฑ์/อาคารสถานที่ ประสานงานกับส่วนกลาง เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมฐานข้อมูล ให้คำแนะนำ สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

(5) จัดหา ดูแล ทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ จังหวัด/กรุงเทพมหานคร และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

(6) งานสนับสนุนการตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการในระดับจังหวัด รวมทั้ง ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด

(7) งานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้

(8) งานกิจการพิเศษ งานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งานสนับสนุนนโยบาย เร่งด่วน โดยใช้การทำงานเป็นทีมร่วมกับกลุ่มงานอื่น

(9) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การติดตาม ประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ รายงานผลการเพื่อหลักสูตรของสถานศึกษา

(2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา และการเรียนการสอนให้ ผู้ไม่รู้หนังสือ

(3) ติดตามประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา และการเรียนการสอนให้ผู้ไม่รู้หนังสือ

(4) งานส่งเสริมการเทียบโอนการศึกษา งานเทียบระดับการศึกษา งานเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์

(5) งานศูนย์ให้คำปรึกษา แนะนำ (Advice center) แก่นักศึกษาและกลุ่มเป้าหมายทุก ประเภททุกช่วงวัย เพื่อให้เข้าถึงการเรียนรู้

(6) งานส่งเสริมกิจการนักศึกษา ส่งเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักศึกษา

(7) งานศูนย์ทะเบียนนักศึกษา พัฒนาระบบงานทะเบียนในระดับจังหวัด ให้คำแนะนำ และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมทั้งการจัดทำรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

(8) จัดทำรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในส่วนที่รับผิดชอบ ได้แก่ การจัดการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาให้ผู้ไม่รู้หนังสือ

(9) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง กระบวนการจัดการเรียนรู้ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การติดตามประเมิน การนำหลักสูตรไปใช้ รายงานผลการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

(2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาร่วมกับภาคี เครือข่าย หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

(3) ส่งเสริมการจัดการแนะแนวอาชีพของสถานศึกษา

(4) ติดตามประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของสถานศึกษา

(5) จัดทำรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่รับผิดชอบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

(6) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

5. กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต กระบวนการจัดการเรียนรู้ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การติดตามประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ รายงานผลการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

(2) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสถานศึกษา เน้นการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายทุกประเภท ทุกช่วงวัย

(3) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลและใช้ประโยชน์

(4) ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดประชาชน แหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในชุมชน

(5) ส่งเสริมนิทรรศการ และเผยแพร่ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ

(6) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้ง การติดตาม กำกับ ดูแลศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

(7) จัดทำรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่รับผิดชอบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

(8) งานส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(9) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

6. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(1) ดำเนินการตามกระบวนการนิเทศการศึกษา และจัดทำรายงานการนิเทศการศึกษารวมทั้งประสานกับหน่วยงานส่วนกลาง

(2) งานติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการเรียนรู้

(3) งานส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้ง ให้ข้อคิดเห็นต่อสถานศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายใน การประสานงานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

(4) ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครูให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษา

(5) ส่งเสริม สนับสนุน ครูและบุคลากรเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

(6) สนับสนุนงานทดสอบทางการศึกษา ให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการและดำเนินการทดสอบทางการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

(7) การจัดการความรู้ (KM) จัดทำข้อมูล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรในสังกัด

(8) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

โครงการ “อบรมเชิงปฏิบัติ สร้างสรรค์ สื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่าน” สู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

1.ชื่อโครงการ “อบรมเชิงปฏิบัติ สร้างสรรค์ สื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่าน” สู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2.สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และจุดเน้นการดำเนินงาน กรมส่งเสริมการเรียน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการ

3.3) พัฒนารูปแบบการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านให้กับประชาชน พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ที่มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่าน และพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและทั่วถึง อาทิ การพัฒนาความพร้อมของบุคลากรและการให้บริการของหน่วยการจัดการเรียนรู้ ห้องสมุดประชาชนมีการบริการที่ทันสมัย ส่งเสริมและสนับสนุนการอ่านและการเรียนรู้ที่หลากหลายให้บริการกับประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)

3.หลักการและเหตุผล

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2561-2580 ซึ่งเป็นแผนระยะยาว 20 ปี เพื่อเป็นแผนแม่บท สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ในการดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจ การยอมรับ และการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนฯ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ศึกษาสภาพการณ์และบริบทแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และโลก การเปลี่ยนแปลงผลักดันให้เห็นคุณค่าของการแสวงหาความรู้ผ่านการอ่านจากหนังสือพิมพ์ และสื่ออื่นๆ ล้วนมีความสำคัญอย่างเชื่อมโยงกัน โดยกระตุ้นให้ประชากรในศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยุค 4.0

ทั้งนี้บุคลากรที่ปฏิบัติงานห้องสมุด ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยยาศัย และครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ต้องมีทักษะ มีประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดกระบวนการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน ให้ทันต่อยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม

และ นำไปสู่การพัฒนากิจกรรมงานส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่อย่างสูงสุด

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์และตระหนักถึงความสำคัญที่จะเกิดขึ้นกับบุคลากรดังกล่าว และเพื่อให้การดำเนินการกิจกรรมการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงได้จัดโครงการ “อบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างสรรค์ สื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่าน” สู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ขึ้น

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถผลิตสื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่าน ให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

4.2 เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย นำสื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่าน ไปใช้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

5. เป้าหมาย

5.1 เชิงปริมาณ จำนวน 35 คน ประกอบด้วย

5.1.1 ผู้บริหารฯ	จำนวน	2	คน
5.1.2 บรรณารักษ์งานห้องสมุดประชาชนอำเภอทุกแห่ง	จำนวน	9	คน
5.1.3 ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัยของอำเภอ	จำนวน	8	คน
5.1.4 ครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ทุกแห่ง	จำนวน	10	คน
5.1.5 บุคลากรทางการศึกษา/และผู้เกี่ยวข้อง	จำนวน	6	คน

5.2 เชิงคุณภาพ

กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์ ผลิตสื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่าน นำไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ของสถานศึกษาทุกแห่ง ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

6. วิธีดำเนินงาน

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. เตรียมโครงการ 1.1 แต่งตั้ง คณะกรรมการ 1.2 ขออนุมัติ โครงการ 1.3 ประสานงาน กับกลุ่มเป้าหมาย บุคลากรและ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	-เพื่อเสนอ ผู้บริหารและ ประสานกับ กลุ่มเป้าหมาย และ สถานศึกษาที่ เกี่ยวข้อง	-เจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องของ โครงการฯ	-	สำนักงาน ส่งเสริม การเรียนรู้ จังหวัด ยะลา	8 ธ.ค.66 12 ธ.ค.66 12 ธ.ค.66	- - -
2. ดำเนินการจัด โครงการ“อบรม เชิงปฏิบัติการ สร้างสรรค์ สื่อ นวัตกรรม ส่งเสริมการอ่าน” สู่กลุ่มเป้าหมาย พิเศษ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2566	-เพื่อให้ กลุ่มเป้าหมาย สร้างสรรค์ สื่อ นวัตกรรม ส่งเสริมการ อ่าน สู่ กลุ่มเป้าหมาย พิเศษ -เพื่อให้ กลุ่มเป้าหมาย นำสื่อ นวัตกรรม ส่งเสริมการ อ่านไปใช้กับ ผู้เรียน กลุ่มเป้าหมาย พิเศษ	-ผู้บริหารฯ -บรรณารักษ์ -งานอัยยาศัย -ครูผู้สอน กลุ่มเป้าหมาย พิเศษ -บุคลากร/ เจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้องของ โครงการฯ	2 คน 9 คน 8 คน 10 คน 6 คน	ห้อง ประชุม ยาลอ สำนักงาน ส่งเสริม การเรียนรู้ จังหวัด ยะลา	20-21 ธ.ค. 66	25,995 บาท
4. การประเมิน โครงการฯ	-เพื่อศึกษา สภาพปัญหา และเป็น แนวทางใน การ	- กลุ่มเป้าหมาย ร่วมประเมิน ความพึงพอใจ โครงการฯ	35 คน	สำนักงาน ส่งเสริม การเรียนรู้ จังหวัด ยะลา	25 ธ.ค.66	-

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
5. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ	-เพื่อสรุปผลและนำผลการดำเนินงานโครงการมาพัฒนา/ปรับปรุงแก้ไขปัญหาและรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง	-ผู้รับผิดชอบโครงการฯ	3 คน	สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	29 ธ.ค.66	-

7. วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

เบิกจาก แผนงาน : พื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
 ผลผลิตผู้รับบริการการศึกษาตามอัธยาศัย กิจกรรมจัดการศึกษาตามอัธยาศัย งบดำเนินงาน รหัส
 งบประมาณ 2033 4350 0037 0200 0000 ประจำปีงบประมาณ 2566 ไปพลางก่อน จำนวน
 25,995บาท (เงินสองหมื่นห้าพันเก้าร้อยเก้าสิบบาท) รายละเอียดประมาณการ ดังนี้

7.1 ค่าอาหารกลางวัน (35 คน x 120 บาท x 2 มื้อ)	เป็นเงิน	8,400 บาท
7.2 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (35 คน x 35 บาท x 4 มื้อ)	เป็นเงิน	4,900 บาท
7.3 ค่าที่พัก 700 บาท x 3 ห้อง x 1 ห้อง	เป็นเงิน	2,100 บาท
7.4 ค่าสมนาคุณวิทยากร 600 x 10 ชั่วโมง	เป็นเงิน	6,000 บาท
7.5 ค่าวัสดุ	เป็นเงิน	4,595 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 25,995 บาท (เงินสองหมื่นห้าพันเก้าร้อยเก้าสิบบาทถ้วน)

8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาส 1 (ต.ค.-ธ.ค.66)	ไตรมาส 2 (ม.ค.-มี.ค.67)	ไตรมาส 3 (เม.ย.-มิ.ย.67)	ไตรมาส 4 (ก.ค.-ก.ย.67)
-โครงการ “อบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริม การอ่าน” สู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	25,995 บาท	-	-	-

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวอ้อยา อินทร์แก้ว ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา กลุ่มส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

10. เครือข่าย

- 10.1 กรมส่งเสริมการเรียนรู้
- 10.2 สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
- 10.3 สถาบันการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคใต้
- 10.4 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

11. โครงการที่เกี่ยวข้อง

- 11.1 โครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 11.2 โครงการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย
- 11.3 โครงการประกันคุณภาพการศึกษา
- 11.4 โครงการนิเทศการศึกษา

12. ผลลัพธ์ (Outcome)

- 12.1 กลุ่มเป้าหมายสามารถผลิตสื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน ให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- 12.2 กลุ่มเป้าหมาย นำสื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่าน ไปใช้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

13. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

- 13.1 ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)
  - กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 35 คน ผลิตสื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน ให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- 13.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)
  - ร้อยละ 80 ของกลุ่มเป้าหมาย นำสื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

14. การติดตามประเมินผล

- แบบสอบถามความพึงพอใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชัยพร พันธุ์น้อย (2564). ได้ประเมินโครงการพัฒนานวัตกรรมการส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ผลการประเมินโครงการฯ 1. ด้านบริบท พบว่า โครงการพัฒนานวัตกรรมการส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี มีความสอดคล้องกับสภาพบริบทที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58, \sigma = 0.28$) 2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการฯ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ และการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.66, \sigma=0.15$) โดยด้านบุคลากร มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.71, \sigma=0.28$) ด้านงบประมาณ มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.67, \sigma=0.36$) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.68, \sigma=0.40$) และด้านการบริหารจัดการ มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.57, \sigma=0.27$) 3. ด้านกระบวนการ พบว่า ในการดำเนินโครงการฯ มีระดับการปฏิบัติโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.59, \sigma = 0.16$) โดยการวางแผน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63, \sigma = 0.27$) การลงมือปฏิบัติ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58, \sigma = 0.30$) การตรวจสอบ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58, \sigma = 0.43$) และการปรับปรุงการดำเนินงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.59, \sigma = 0.30$) 4. ด้านผลผลิตของโครงการฯ พบว่า 1) ปริมาณของนวัตกรรม มีจำนวน 51 ชิ้น เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด 2) คุณภาพของนวัตกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.90 3) พัฒนาการของเด็กพิการ เติบโตพัฒนาการของเด็กพิการหลังใช้นวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม มีพัฒนาการเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 55.93 และ 4) ความพึงพอใจของ ผู้ปกครองเด็กพิการที่มีต่อการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการที่ใช้นวัตกรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.82, \sigma = 0.08$)

พิชิต สนั่นเอื้อ (2562). ได้ประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ผลการประเมิน มีดังนี้ 1) ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมมีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการฯ กับสถานะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57, \sigma = .50$) เมื่อพิจารณาเรียงจากมากไปหาน้อย วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65, \sigma = .48$) ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สอดคล้องกับมาตรฐานศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.49, \sigma = .51$) และสอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการฉบับที่ 3 ปี 2560 - 2564 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.49, \sigma = .51$) 2) ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58, \sigma = .21$) เมื่อพิจารณาเรียงจากมากไปหาน้อย ด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62, \sigma = .28$) ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสื่อ อุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินโครงการ

มี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56, \sigma = .11$) 3) ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65, \sigma = .30$) เมื่อพิจารณาเรียงจากมากไปหาน้อย การวางแผนในการดำเนิน โครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.66, \sigma = .26$) การตรวจสอบการดำเนินโครงการอยู่ ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62, \sigma = .31$) 4) ด้านผลผลิต โดยรวมพบว่า ครูผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการมีผลการประเมินจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการร่วมโครงการฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลคะแนนความสามารถหลังร่วมโครงการฯ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการฯ 5) ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการฯ โดยภาพรวมพบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.96, \sigma = .24$) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย ครูมีความพึงพอใจในด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โครงการ และการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.96, \sigma = .19$) ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูมีความพึงพอใจในด้านการนิเทศ กำกับติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเกี่ยวกับ การทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา และการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.87, \sigma = .34$)

ละมัย พรหมศร (2560). ได้รายงานผลการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดโง้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นราชสีมา เขต 4 เป็นการประเมินในด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ซึ่งโดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อวิเคราะห์ตามรายการแต่ละด้าน สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนบ้านกุดโง้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นราชสีมา เขต 4 ปีการศึกษา 2560 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีผลประเมินมากที่สุด คือ ด้านกระบวนการ รองลงมา คือ ด้านผลผลิต ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ โครงการสนองนโยบายของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นราชสีมา เขต 4 และกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมา คือ โครงการมีอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และการจัดโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น ตามลำดับ

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรม รองลงมา คือ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเพียงพอและเหมาะสม และสถานที่ให้นักเรียนทำกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านมีความเหมาะสมเพียงพอ ตามลำดับ

1.3 ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี

ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านชัดเจน รองลงมา คือ นำผลการประเมินจากนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านมาส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น และมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการจัดกิจกรรม ตามลำดับ

1.4 ด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักเรียนสามารถนำทักษะการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการเรียน รองลงมา คือ นักเรียนได้รับความรู้จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และนักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเสมอ ตามลำดับ

วรรณพัชร ชี้อตรง (2566). ได้ประเมินโครงการนวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้ครูสู่มาตรฐานสากลโรงเรียนนรรณสุดศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผลการประเมินประกอบด้วย 1. ด้านบริบท พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือต้นสังกัด 2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โรงเรียนมีความพร้อมด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ด้านบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการในการดำเนินงาน 3. ด้านกระบวนการพบว่า ครูมีความพยายามในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด 4. ด้านผลผลิต 5. ผลการปฏิบัติงานของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยรวมสูงขึ้น 5 ด้าน ผลกระทบพบว่าพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการใช้นวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด 7. ด้านประสิทธิผล พบว่า ครูมีพฤติกรรมการใช้นวัตกรรมและสื่อของครูอย่างคุ้มค่าและมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 8. ด้านความยั่งยืน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 9. ด้านการถ่ายโยงความรู้ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 10. ผลการประเมินความพึงพอใจ ในภาพรวมบุคลากรโรงเรียนมีความพึงพอใจต่อโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

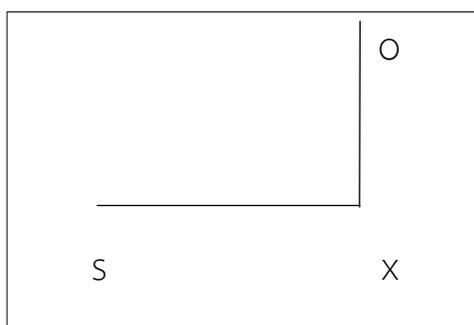
การศึกษาการประเมินโครงการครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การประเมินบริบทของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 2) การประเมินความพร้อมปัจจัยป้อนของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 3) การประเมินกระบวนการโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 4) การประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 และ 5) เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ คือ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 13 คนและผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 38 คน ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ ผู้ประเมินจึงกำหนดแนวทางและรายละเอียดต่าง ๆ ของการประเมินครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย ระเบียบวิธีประเมินโครงการ และขั้นตอนการดำเนินการประเมินโครงการ มีรายละเอียด ดังนี้

วิธีการประเมินโครงการ

เพื่อให้การประเมินโครงการครั้งนี้ มีประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้ประเมินจึงได้กำหนดระเบียบวิธีประเมินโครงการ ซึ่งประกอบด้วย 1) แบบแผนการประเมินโครงการ 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 3) ตัวแปรที่ศึกษา 4) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน 5) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ 6) การเก็บรวบรวมข้อมูล 7) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 8) สถิติที่ใช้ในการประเมินโครงการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

แบบแผนการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการ ในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์ไม่มีการทดลองแผนแบบงานประเมินโครงการ กลุ่มเดียวตรวจสอบสถานการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one short, non – experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนแบบ(diagram) ได้ดังนี้

- เมื่อ S หมายถึง ประชากรที่ศึกษา
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ภาพที่ 3 แบบแผนการประเมินโครงการ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้

ด้านบริบท และด้านปัจจัยป้อน ผู้ประเมิน ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้
 จังหวัดยะลา จำนวน 13 คน

ด้านการประเมินด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และความพึงพอใจ
 ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 13 คน และผู้เข้ารับการอบรม
 จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 38 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา มี
 รายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ
 การศึกษาสูงสุด และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการประเมินโครงการตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม
 ประกอบด้วย 1. การประเมินสภาพแวดล้อม 2. การประเมินปัจจัยป้อน 3. การประเมินกระบวนการ 4.
 การประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และ 5. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

การประเมินด้านสภาพแวดล้อมหรือบริบท (Context Evaluation : C) หมายถึง ประเมิน
 ให้ได้ข้อมูลที่สำคัญ ช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเป็น
 การตรวจสอบโครงการที่ทำนั้นจะตอบคำถามหรือปัญหาหรือไม่ วัตถุประสงค์โครงการชัดเจน เหมาะสม
 สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา หรือไม่ เป็นโครงการที่ดีได้ในแง่ของ
 โอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือไม่ การประเมินสภาพแวดล้อมนั้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับ
 เรื่อง โครงการว่าควรจะทำในสภาพแวดล้อมใด ต้องการอะไรที่เป็นเป้าหมาย หรือต้องการบรรลุ
 วัตถุประสงค์เฉพาะอะไร

การประเมินด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation : I) หมายถึง ประเมินเพื่อพิจารณา ความ
 ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม ความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น
 ความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงานของ
 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปี
 งบประมาณ 2567

การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) หมายถึง เป็นการประเมินระหว่าง
 การดำเนินงานโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ
 ประจำปีงบประมาณ 2567 เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา

แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของโครงการ มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์มากในการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ มักจะไม่สามารถศึกษาได้ ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

การประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ(Product Evaluation : P) หมายถึงการประเมินผลผลิต(Output) ได้แก่ ผลเกิดจากโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประกอบด้วย **การประเมินด้านผลผลิต** ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อโครงการของผู้เกี่ยวข้องในโครงการ ผลที่เกิดจากการทำกิจกรรมในโครงการ บรรลุตามวัตถุประสงค์ การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ ความพึงพอใจต่อโครงการ **การประเมินด้านผลลัพธ์** ได้แก่ การนำไปใช้ในการ พัฒนาทักษะทางภาษา สำหรับผู้มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สามารถพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก และพัฒนาทักษะทางด้านสติปัญญา **การประเมินด้านผลกระทบ** ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการ การเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรมในสารสนเทศ การยอมรับและเป็นตัวอย่างแก่หน่วยงานอื่น เป็นต้น

การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ หมายถึง การวิเคราะห์ความรู้สึก ทศนคติของผู้เข้าร่วมโครงการต่อการจัดโครงการและกิจกรรมตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ประกอบด้วย 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สำหรับบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา เพื่อประเมินโครงการด้านบริบท ประกอบด้วยรายการประเมิน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีจำนวน 4 ข้อ โดยเป็นชนิดตอบแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินด้านบริบทของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ดังต่อไปนี้

- ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับมาก
- ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ

นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สำหรับบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา เพื่อประเมินโครงการด้านปัจจัยป้อน ประกอบด้วยรายการประเมิน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีจำนวน 4 ข้อ โดยเป็นชนิดตอบแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินด้านปัจจัยป้อนของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale)ⁱⁱ ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ ความพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สำหรับบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลาและผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อประเมินโครงการด้านกระบวนการ ประกอบด้วยรายการประเมิน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีจำนวน 4 ข้อ โดยเป็นชนิดตอบแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

ชุดที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สำหรับบุคลากรสำนักงานส่งเสริมการ

เรียนรู้จังหวัดยะลาและผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อประเมินโครงการด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ ประกอบด้วยรายการประเมิน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีจำนวน 4 ข้อ โดยเป็นชนิดตอบแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการประเมินด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ ของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีประสิทธิผล/ประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีประสิทธิผล/ประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีประสิทธิผล/ประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีประสิทธิผล/ประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีประสิทธิผล/ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

ชุดที่ 5 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลาและผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อประเมินต่อการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประกอบด้วยรายการประเมิน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีจำนวน 4 ข้อ โดยเป็นชนิดตอบแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ดังต่อไปนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นมา ใช้ในการประเมินโครงการนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น สำหรับบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา และผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า และข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อให้มีความเหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในการเก็บข้อมูลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 โดยใช้รูปแบบฉบับ CIPP MODEL ซึ่งผู้ประเมิน มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

ขั้นที่ 2 กำหนดรูปแบบของข้อคำถาม และศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) และศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 3 สร้างแบบประเมินฉบับร่างและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โครงสร้างและรูปแบบ (Structure and Format) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถาม แล้วเลือกคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข โดยทดลองใช้ (Try - out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เป็น บุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอรามัน จำนวน 30 คน จากนั้น จึงนำผลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นดังกล่าว มาทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็น ด้วยวิธีการหาค่าประสิทธิสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความคิดเห็น ตามรายละเอียด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านบริบท สำหรับบุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรามัน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .858

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านปัจจัยป้อน สำหรับบุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรามัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .880

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านกระบวนการ สำหรับบุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรามัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .884

ชุดที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ สำหรับบุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรามัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .906

ชุดที่ 5 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อเข้าร่วมโครงการ สำหรับบุคลากรในศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรามัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .909

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ได้จากขั้นที่ 4 ไปเก็บข้อมูลกับประชากร การเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดยะลา จำนวน 8 คน ผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 27 คน รวมทั้งสิ้น 35 คน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นคืนแล้ว ผู้ประเมินดำเนินการ ดังนี้ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับนำข้อมูลมาลงรหัสและบันทึกข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ประมวลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติของข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่เก็บมาจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลข้อมูล เพื่อตรวจสอบตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน แล้วเขียนเป็นรายงานผลการประเมินโครงการ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด โดยใช้ความถี่ (Frequency:f) และร้อยละ (Percentage:%) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean : μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best.1983) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่า การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่า การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่า การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่า การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่า การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอเป็นความเรียงเพื่อสรุปประกอบผลการประเมิน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน 1) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท 2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านปัจจัยป้อน 3) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ 4) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ 5) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ผู้ประเมินเลือกมาแบบเจาะจง คือ ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 13 คน และผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 38 คน

การรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามจำนวน 5 ชุด ได้แก่ แบบประเมินบริบท แบบประเมินปัจจัยป้อน แบบประเมินกระบวนการ แบบประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 1 เกี่ยวกับด้านบริบท จำนวน 13 คน ความคิดเห็นชุดที่ 2 เกี่ยวกับด้านปัจจัยป้อน จำนวน 13 คน ความคิดเห็นชุดที่ 3 เกี่ยวกับด้านกระบวนการ จำนวน 38 คน ชุดที่ 4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ จำนวน 38 คน และชุดที่ 5 ด้านความพึงพอใจ มีจำนวน 38 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ประเมินนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

ตอนที่ 3 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท

ตอนที่ 4 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านปัจจัยป้อน

ตอนที่ 5 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ

ตอนที่ 6 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

ตอนที่ 7 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านความพึงพอใจ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้ประเมินด้านบริบทและปัจจัยป้อน		ผู้ประเมินด้านกระบวนการผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบและความพึงพอใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ				
1.1 ชาย	-	-	3	7.9
1.2 หญิง	13	100.0	35	92.1
รวม	13	100.0	38	100.0
2. อายุ				
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	3	23.1	3	7.9
2.2 31 - 39 ปี	5	38.5	20	52.6
2.3 40 - 49 ปี	2	15.4	10	26.3
2.4 50 ปีขึ้นไป	3	23.1	5	13.2
รวม	13	100.0	38	100.0
3. ระดับการศึกษาสูงสุด				
3.1 ปริญญาตรี	10	76.9	35	92.1
3.2 ปริญญาโท	3	23.1	3	7.9
รวม	13	100.0	100.0	100.0
4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม				
4.1 บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	13	100.0	13	34.2
4.2 ผู้เข้าร่วมโครงการ	-	-	25	65.8
รวม	13	100.0	38	100.0

ตารางที่ 1 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 1 เกี่ยวกับด้านบริบท และชุดที่ 2 ด้านปัจจัยป้อน เป็นเพศหญิง 23 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านอายุพบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 อายุระหว่าง 31 – 39 ปี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 อายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 ด้านระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.9 และระดับปริญญาโท มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 ด้านสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 100

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 3 เกี่ยวกับด้านกระบวนการ ชุดที่ 4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และชุดที่ 5 ด้านความพึงพอใจ มีจำนวน 53 คน เป็นเพศชาย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 และเป็นเพศหญิง 35 คน คิดเป็นร้อยละ 92.1 ด้านอายุพบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 อายุระหว่าง 31 – 39 ปี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 อายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ด้านระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 92.1 และระดับปริญญาโท มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 ด้านสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 และเป็นผู้เข้าโครงการ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 65.8

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 โดยภาพรวม

ผู้ประเมินวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean : μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์แนวคิดของเบสต์ (Best) ปรากฏผลในภาพรวม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมิน โดยภาพรวม

ด้าน	การประเมินโครงการ	n	μ	σ	ระดับ
1.	ด้านบริบท	13	4.52	0.26	มากที่สุด
2.	ด้านปัจจัยป้อน	13	4.58	0.11	มากที่สุด
3.	ด้านกระบวนการ	38	4.62	0.19	มากที่สุด
4.	ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ	38	4.76	0.29	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	-	4.63	0.22	มากที่สุด

ตารางที่ 2 พบว่า การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.29$) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.19$) และด้านปัจจัยป้อน ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.11$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบริบท ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.26$)

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ในแต่ละด้านตามรูปแบบของ CIPP Model ได้แก่ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยป้อน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

และด้านความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการ จำแนกรายข้อย่อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับของวัตถุประสงค์ ดังนี้

ตอนที่ 3 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านบริบท

n= 13

การประเมินโครงการด้านบริบท	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
1. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับนโยบายการขยายโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาของประชาชน	4.54	0.78	มากที่สุด
2. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.46	0.66	มากที่สุด
3. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการประสานงานและเชื่อมโยงสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.38	0.77	มาก
4. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ตอบสนองความต้องการของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.54	0.78	มาก
5. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการดำเนินของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.46	0.66	มาก
6. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา	4.54	0.66	มากที่สุด
7. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.77	0.44	มากที่สุด
8. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.38	0.51	มาก
9. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.31	0.75	มาก
10. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนากลุ่มเป้าหมายพิเศษให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพิ่มขึ้น	4.69	0.48	มากที่สุด
11. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สามารถผลิต สื่อ นวัตกรรมให้กับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.92	0.28	มากที่สุด

ตาราง(ต่อ)

การประเมินโครงการด้านบริบท	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
12. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ นำสื่อ นวัตกรรมให้กับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง	4.38	0.77	มากที่สุด
13. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา	4.46	0.66	มาก
14. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ	4.54	0.78	มากที่สุด
15. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.46	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	4.52	0.26	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สามารถผลิต สื่อ นวัตกรรมให้กับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.92$, $\sigma = 0.28$) รองลงมา คือ ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ($\mu = 4.77$, $\sigma = 0.44$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.75$)

ตอนที่ 4 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านปัจจัยป้อน ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านปัจจัยป้อน

n= 13

การประเมินโครงการด้านปัจจัยป้อน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
ความพร้อมและความเพียงพอของบุคลากร			
1. บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวนเพียงพอสามารถแบ่งหน้าที่รับผิดชอบโครงการนี้ได้	4.60	0.63	มากที่สุด
2. บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดยะลา มีความรู้ความสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ	4.60	0.51	มากที่สุด

ตาราง(ต่อ)

การประเมินโครงการด้านปัจจัยป้อน	μ	σ	ระดับความเหมาะสม
3. ผู้รับผิดชอบโครงการและจัดกิจกรรม มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม	4.67	0.49	มากที่สุด
4. บุคลากรจากหน่วยงานอื่นหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมดำเนินงาน	4.53	0.52	มากที่สุด
วัสดุ-อุปกรณ์ 5. จัดหาสื่อหรือเอกสารเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 เพียงพอ	4.60	0.51	มากที่สุด
6. วัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีเพียงพอ	4.40	0.74	มากที่สุด
7. สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การบริการพาหนะ รถยนต์ การบริการอาหาร น้ำดื่ม มีเพียงพอ	4.53	0.64	มากที่สุด
ความพร้อมและความเพียงพอในด้านงบประมาณ 8. งบประมาณดำเนินกิจกรรมตามโครงการเพียงพอเหมาะสม	4.47	0.64	มากที่สุด
9. งบประมาณในการจัดกิจกรรมเพียงพอเหมาะสม	4.40	0.74	มากที่สุด
10. งบประมาณการจัดกิจกรรมเพียงพอเหมาะสม รวมทั้งโครงการ	4.53	0.64	มากที่สุด
11. การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของโครงการ 1) สสำรวจความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 2.1) จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะทำงาน 2.2) ประชุมคณะทำงาน	4.73	0.59	มากที่สุด
12. 3) จัดกิจกรรม 3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ 3.2) ฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม 3.3) นำเสนอ สื่อ และนวัตกรรม 3.4) นำสื่อและนวัตกรรมไปทดลองใช้ 3.5) สรุปรายงานผลการนำสื่อไปใช้	4.87	0.35	มากที่สุด
13. การนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร	4.60	0.74	มากที่สุด
14. ประเมินโครงการ	4.53	0.74	มากที่สุด
15. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน	4.60	0.74	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.58	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านปัจจัยป้อน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ 3) จัดกิจกรรม 3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ 3.2) ฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม 3.3) นำเสนอ สื่อ และนวัตกรรม 3.4) นำสื่อและนวัตกรรมไปทดลองใช้ 3.5) สรุปรายงานผลการนำสื่อไปใช้ ($\mu = 4.87$, $\sigma = 0.35$) รองลงมา คือ การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของโครงการ 1) สำรวจความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 2.1) จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะทำงาน 2.2) ประชุมคณะทำงาน ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.59$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน คือ วัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีเพียงพอและงบประมาณในการจัดกิจกรรมเพียงพอเหมาะสม ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.74$)

ตอนที่ 5 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านกระบวนการ

n= 38

การประเมินโครงการด้านกระบวนการ	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการวางแผน (P)			
1. สำรวจความต้องการจากผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	4.55	0.60	มากที่สุด
2. จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษประจำปีงบประมาณ 2567	4.63	0.49	มากที่สุด
3. จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะทำงาน	4.66	0.48	มากที่สุด
4. ประชุมคณะทำงาน	4.68	0.53	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรม (D)			
5. ประชุมเชิงปฏิบัติการ	4.66	0.48	มากที่สุด
6. ฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม	4.84	0.37	มากที่สุด
7. นำเสนอ สื่อ และนวัตกรรม	4.76	0.43	มากที่สุด
8. นำสื่อและนวัตกรรมไปทดลองใช้	4.53	0.56	มากที่สุด
9. สรุปรายงานผลการนำสื่อไปใช้	4.55	0.60	มากที่สุด
ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล (C)			
10. ประเมินก่อนดำเนินการโครงการ	4.58	0.64	มากที่สุด
11. ประเมินผลระหว่างดำเนินการ เช่นการนิเทศ การให้คำปรึกษา การแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข	4.63	0.63	มากที่สุด
12. ประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ	4.66	0.53	มากที่สุด

ตาราง(ต่อ)

การประเมินโครงการด้านกระบวนการ	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ
ด้านปรับปรุง พัฒนาโครงการ (A)			
13. นำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางดำเนินการต่อไป	4.66	0.63	มากที่สุด
14. นำข้อเสนอแนะของบุคลากร และผู้เข้าร่วมโครงการไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข	4.63	0.59	มากที่สุด
15. รายงานผลการดำเนินงานโครงการให้คณะกรรมการพิจารณาหรือให้ข้อเสนอแนะ	4.61	0.64	มากที่สุด
16. เผยแพร่ผลงานไปยังเครือข่ายหรือหน่วยงานอื่น	4.39	0.59	มาก
17. ประชาสัมพันธ์โครงการให้สาธารณชนทราบ	4.50	0.60	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.62	0.19	มากที่สุด

ตารางที่ 5 การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$, $\sigma = 0.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ฝึกผลิต สื่อและนวัตกรรม ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.37$) รองลงมา คือ นำเสนอ สื่อ และนวัตกรรม ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.43$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ เผยแพร่ผลงานไปยังเครือข่ายหรือหน่วยงานอื่น ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.59$)

ตอนที่ 6 ผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ ดังปรากฏในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

n= 38

การประเมินโครงการด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ	μ	σ	ระดับการประเมิน
ด้านผลผลิต			
1. ผู้ร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.58	0.55	มากที่สุด
2. ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาบทบาทและความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.82	0.51	มากที่สุด

ตาราง(ต่อ)

การประเมินโครงการด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ	μ	σ	ระดับการประเมิน
3. ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษา ประเภท สื่อ นวัตกรรม ผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.76	0.49	มากที่สุด
4. ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาเทคนิคและวิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรม ที่เหมาะสมผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.71	0.46	มากที่สุด
5. ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.71	0.46	มากที่สุด
6. ผู้ร่วมโครงการได้ นำเสนอวิธีการใช้สื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.76	0.49	มากที่สุด
7. ผู้ร่วมโครงการได้นำสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ลงพื้นที่ทดลองใช้	4.74	0.45	มากที่สุด
ด้านผลลัพธ์และผลกระทบ			
8. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในสถานศึกษา	4.79	0.47	มากที่สุด
9. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มคุณวุฒิตามระดับ	4.53	0.65	มากที่สุด
10. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการเชื่อมโยงระหว่าง บุคลากร สถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดยะลา	4.79	0.47	มากที่สุด
11. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ตอบสนองความต้องการของ บรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.76	0.59	มากที่สุด
12. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการดำเนินงานตามบริบทของสถานศึกษา	4.79	0.53	มากที่สุด
13. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพคุณภาพผู้เรียน และสถานศึกษา	4.74	0.45	มากที่สุด
14. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา	4.76	0.43	มากที่สุด
15. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยสร้างเชื่อมั่นให้กับบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.89	0.31	มากที่สุด

ตาราง(ต่อ)

การประเมินโครงการด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ	μ	σ	ระดับการประเมิน
16. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการผลิต สื่อนวัตกรรม ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.79	0.47	มากที่สุด
17. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ให้สามารถผลิตสื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.92	0.27	มากที่สุด
18. ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยทำการส่งเสริมการอ่านให้กับกลุ่มผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	4.74	0.45	มากที่สุด
19. ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน	4.82	0.46	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.76	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ให้สามารถผลิตสื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ($\mu = 4.92$, $\sigma = 0.27$) รองลงมา คือ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยสร้างเชื่อมั่นให้กับบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ($\mu = 4.89$, $\sigma = 0.31$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มคุณวุฒิตามระดับ ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.65$)

ตอนที่ 7 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ผลปรากฏดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ

n= 38

การประเมินโครงการด้านความพึงพอใจ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
1. ท่านมีส่วนร่วมในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.55	0.60	มากที่สุด

ตาราง(ต่อ)

การประเมินโครงการด้านความพึงพอใจ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
2. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.68	0.53	มากที่สุด
3. ท่านมีความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการเรียนรู้ไปใช้ในการส่งเสริมการอ่าน สำหรับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ	4.74	0.45	มากที่สุด
4. ท่านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการอบรมในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.66	0.67	มากที่สุด
5. ท่านนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่บุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการทำกิจกรรมในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.74	0.50	มากที่สุด
6. ท่านยินดีสนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.68	0.62	มากที่สุด
7. ท่านมีส่วนร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ในการประเมินผลโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.68	0.53	มากที่สุด
8. ท่านมีความพอใจกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.58	0.68	มากที่สุด
9. ท่านมีความพอใจกับกิจกรรม ตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.87	0.41	มากที่สุด
10. ท่านมีความพอใจกับโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.82	0.39	มากที่สุด
11. ท่านมีความพอใจกับระยะเวลาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.76	0.49	มากที่สุด
12. ท่านมีความพอใจกับงบประมาณในการโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.50	0.76	มากที่สุด

ตาราง(ต่อ)

การประเมินโครงการด้านความพึงพอใจ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
13. ท่านมีความพอใจกับสถานที่ในการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.68	0.53	มากที่สุด
14. ท่านมีความพอใจกับวิทยากรให้ความรู้ในการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.71	0.61	มากที่สุด
15. ท่านมีความพอใจกับ สื่อ เทคโนโลยี เอกสารประกอบการอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567	4.76	0.54	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.69	0.20	มากที่สุด

ตารางที่ 7 การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านความพึงพอใจ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีความพอใจกับกิจกรรม ตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ($\mu = 4.87$, $\sigma = 0.41$) รองลงมา คือ ท่านมีความพอใจกับโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ($\mu = 4.82$, $\sigma = 0.39$) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีความพอใจกับงบประมาณในการโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.76$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน 1) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท 2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านปัจจัยป้อน 3) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ 4) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ 5) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ผู้ประเมินเลือกมาแบบเจาะจง คือ ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา จำนวน 13 คน และผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 38 คน

การรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามจำนวน 5 ชุด ได้แก่ แบบประเมินบริบท แบบประเมินปัจจัยป้อน แบบประเมินกระบวนการ แบบประเมินผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 1 เกี่ยวกับด้านบริบท จำนวน 13 คน ความคิดเห็นชุดที่ 2 เกี่ยวกับด้านปัจจัยป้อน จำนวน 13 คน ความคิดเห็นชุดที่ 3 เกี่ยวกับด้านกระบวนการ จำนวน 38 คน ชุดที่ 4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ จำนวน 38 คน และชุดที่ 5 ด้านความพึงพอใจ มีจำนวน 38 คน

ผู้ประเมินนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 7 ตอน ผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 1 เกี่ยวกับด้านบริบท และชุดที่ 2 ด้านปัจจัยป้อน เป็นเพศหญิง 23 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านอายุพบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 อายุระหว่าง 31 – 39 ปี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 อายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 ด้านระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.9 และระดับปริญญาโท มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 ด้านสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 100

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นชุดที่ 3 เกี่ยวกับด้านกระบวนการ ชุดที่ 4 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ และชุดที่ 5 ด้านความพึงพอใจ มีจำนวน 53 คน เป็นเพศชาย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 และเป็นเพศหญิง 35 คน คิดเป็นร้อยละ 92.1 ด้านอายุพบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 อายุระหว่าง 31 – 39 ปี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 อายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ด้านระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 92.1 และระดับปริญญาโท มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 ด้านสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 และเป็นผู้เข้าโครงการ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 65.8

สรุปผลการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 สรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

1. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยป้อนและด้านบริบทตามลำดับ

2. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท พบว่า โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สามารถผลิต สื่อ นวัตกรรมให้กับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนา กลุ่มเป้าหมายพิเศษให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

3. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านปัจจัยป้อน พบว่า โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 3) จัดกิจกรรม 3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ 3.2) ฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม 3.3) นำเสนอ สื่อ และนวัตกรรม

3.4) นำสื่อและนวัตกรรมไปทดลองใช้ 3.5) สรุปรายงานผลการนำสื่อไปใช้ การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของโครงการ 1) สำรวจความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่ม เป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 2.1) จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะทำงาน 2.2) ประชุมคณะทำงาน และผู้รับผิดชอบโครงการและจัดกิจกรรม มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม

4. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม นำเสนอ สื่อและนวัตกรรม และประชุมคณะทำงาน

5. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ให้สามารถ ผลิตสื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยสร้างเชื่อมั่นให้กับบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาบทบาทและความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษและท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับสถานะการณ์การเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน

6. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านความพึงพอใจโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านมีความพอใจกับกิจกรรม ตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ท่านมีความพอใจกับโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ท่านมีความพอใจกับระยะเวลาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 และท่านมีความพอใจกับ สื่อ เทคโนโลยี เอกสารประกอบการอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

การอภิปรายผลการประเมินโครงการ

การอภิปรายผลการประเมินโครงการ ยึดหลักการอภิปรายตามวัตถุประสงค์และนำข้อสรุปมาเทียบเคียงกับผลการวิจัยของนักวิจัยหรือนักประเมิน มาประกอบการอภิปรายตามลำดับ ดังนี้

1. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ตามลำดับด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยป้อนและด้านบริบท เนื่องจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา เล็งเห็นถึงประโยชน์และตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากรที่ปฏิบัติงานห้องสมุด ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ต้องมีทักษะ มีประสบการณ์ที่หลากหลาย สอดคล้องกับละมัย พรหมศร (2560) ได้รายงานผลการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดโจ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เป็นการประเมินในด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ซึ่งโดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลการประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สามารถผลิต สื่อ นวัตกรรมให้กับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนา

กลุ่มเป้าหมายพิเศษให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่า สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของบุคลากรที่ต้องทำงานร่วมกับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมงานส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้รับบริการ หรือกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ สอดคล้องกับชัยพร พันธุ์น้อย (2564). ได้ประเมินโครงการพัฒนา นวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ผลการ ประเมินโครงการฯ 1. ด้านบริบท พบว่า โครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์ การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี มีความสอดคล้องกับสภาพบริบทที่เกี่ยวข้อง โดย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58, \sigma = 0.28$)

3. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่ กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านปัจจัยป้อน พบว่า โดยภาพรวมพบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 3) จัดกิจกรรม 3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ 3.2) ฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม 3.3) นำเสนอ สื่อ และนวัตกรรม 3.4) นำสื่อและนวัตกรรมไปทดลองใช้ 3.5) สรุปรายงานผลการนำเสนอไปใช้ การสนับสนุน งบประมาณในการจัดกิจกรรมของโครงการ 1) สำรวจความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) จัดทำ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่ม เป้าหมายพิเศษ ประจำปี งบประมาณ 2567 2.1) จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะทำงาน 2.2) ประชุมคณะทำงาน และผู้รับผิดชอบ โครงการและจัดกิจกรรม มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม แสดงให้เห็นว่า สำนักงานส่งเสริมการ เรียนรู้จังหวัดยะลา ได้มีการสนับสนุนงบประมาณและเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในการจัด โครงการ สอดคล้องกับชัยพร พันธุ์น้อย (2564). ได้ประเมินโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริม ศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ผลการประเมินโครงการฯ ผลการประเมินพบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการฯ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ และการบริหารจัดการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\mu=4.66, \sigma=0.15$)

4.การประเมินโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม นำเสนอ สื่อและนวัตกรรม และประชุมคณะทำงาน แสดงให้เห็นว่า สำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้จังหวัดยะลา ได้นำกระบวนการ PDCA มาใช้เป็นขั้นตอนในการดำเนินงาน สอดคล้องกับ ละม้าย พรหมศร (2560) ได้รายงานผลการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียน โรงเรียนบ้านกุดไฉ้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 สรุปผลได้ว่า ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิเชิต สนั่นเอื้อ (2562) ได้ประเมินโครงการ ส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ผล การประเมินด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

5. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการ อ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ โดย

ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ให้สามารถ ผลิตสื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยสร้างเชื่อมั่นให้กับบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาบทบาทและความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษและท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานห้องสมุด ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สอดคล้องกับละมัย พรหมศร (2560) ได้รายงานผลการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดโง้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สรุปผลได้ว่า ด้านผลผลิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ พิเชิต สนั่นเอื้อ (2562) ได้ประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ผลการประเมินด้านผลผลิต โดยรวมพบว่า ครูผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการมีผลการประเมินจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการร่วมโครงการฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีผลคะแนนความสามารถหลังร่วมโครงการฯ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการฯ

6. การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านความพึงพอใจโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านมีความพอใจกับกิจกรรม ตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ท่านมีความพอใจกับโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ท่านมีความพอใจกับระยะเวลาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 และท่านมีความพอใจกับ สื่อ เทคโนโลยี เอกสารประกอบการอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 แสดงให้เห็นว่า สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ได้จัดทำโครงการที่สอดคล้องต่อความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ สอดคล้องกับวรรณพัชร ชี้อตรง (2566) ได้ประเมินโครงการนวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้ครูสู่มาตรฐานสากลโรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจ ในภาพรวมบุคลากรโรงเรียนมีความพึงพอใจต่อโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ พิเชิต สนั่นเอื้อ (2562) ได้ประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการฯ โดยภาพรวมพบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้
  1. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ควรมีส่งเสริมให้บุคลากรทุกประเภท ใช้สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน มาใช้อย่างต่อเนื่อง
  2. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียน การใช้สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษาในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
  1. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ควรใช้รูปแบบการประเมินโครงการในรูปแบบอื่น ๆ มาศึกษาสื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านของกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
  2. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้โครงการสร้างสรรค์ สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประสบความสำเร็จ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : ศรุสภา ลาดพร้าว . (2560ข). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2566). พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 .[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.accon.co.th/act/promote-learning-2566/>. เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- จรินทร์ อาสาทรงธรรม.(2546). **นักบริหาร** . วารสาร. 23(1). มกราคม – มีนาคม 2546.
- ชัยพร พันธุ์น้อย. (2564). การประเมินโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ **ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://research.otepc.go.th/files/ฉบับสมบูรณ์_ouoa8lhu.pdf. เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2539). **ชุดสื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วย 8-15 ชุดการสอนระดับประถมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 16)**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2521). **หลักการทฤษฎีเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา**. กาลสินธุ์ : ประสานการพิมพ์ . (2553). **เทคโนโลยีการศึกษา:หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ:วัฒนาพานิช.
- พิศนา แคมมณี. (2559). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวรรตน์ สุวรรณผ่อง. (2553). **การประเมินผลและการเขียนแผนงาน/โครงการด้านสาธารณสุข**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการองค์การพัฒนาเอกชนด้านเอดส์.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2559). **เทคนิคการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต สนั่นเอื้อ. (2562). **การประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://research.otepc.go.th/files/การประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา_szc1sbka.pdf. เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- พิสณุ พองศรี. (2551). **วิจัยชั้นเรียน: หลักการและเทคนิคปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
- พันธุ์อาจ ชัยรัตน์. (2547). **“บทนำเบื้องต้นของการจัดการนวัตกรรม”**. การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- ไพรัช บวรสมพงษ์. (2562). **แนวคิดและทฤษฎีการประเมินโครงการ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http:wethost_most.go.th/secretary/Document/stg03.ppt. เข้าถึงเมื่อ 29 มกราคม 2567.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ:นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ละมัย พรหมศร. (2560). รายงานผลการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดโง้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaiedresearch.org/home/paperview/178289/>. เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- วรรณพัชร ชื่อดรง. (2566). การประเมินโครงการนวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้ครูสู่มาตรฐานสากล โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี .วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ. 6(4),2566. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/bim/article/view/258543>. เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- วรวิทย์ นิเทศศิลป์. (2551). **สื่อการสอน**. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์.
- ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2562). **รูปแบบการประเมินโครงการ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้ จาก: <https://webportal.bangkok.go.th/upload/user/00000132/download/ProjectEvaluation.pdf> . เข้าถึงเมื่อ 29 มกราคม 2567.
- เศรษฐชัย ชัยสนิท. (2553). **นวัตกรรมและเทคโนโลยี**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://it.east.spu.ac.th/informatics/admin/knowledge/A307Innovation%/20and%20Technology.pdf>. เข้าถึงเมื่อ 30 มกราคม 2567.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2549). **สุดยอดนวัตกรรมไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2553). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จตุพรดีไซน์.
- Anderson. S.B. and Ball. S. (1978). **The Profession and Practice of Program Evaluation**. San Francisco : Jossey – Bass.
- Best. John W. (1983). **Research in Education**. 4th ed. Englewood cliffs : Prentice Hall.
- Stufflebeam, Danial L. and Shinkfield, Anthony J. (2007). **Evaluation Theory. Models.& Applications**. London. England: Jossey-Bas.
- Heinich, Molenda and Russell. (1985). **Instructional media and the new technologies of instruction**. New York: Wiley.
- Gerlach, Vernon S. and Ely, Donald P. (1982). **Teaching and Media : A Systematic Approach**. New York:Prentice Hall.
- Morton, J.A. (1971). **Organization for Innovation: A Systems Approach to Technical Management**. New York: McGraw-Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์	หัวหน้าหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสห วิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน
2. นางธนธรรณ์ แก้วเป็นทอง	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
3. นายมัญญุ เศษแอ	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา
4. นางกฤษณา จินตาคม	ศึกษานิเทศก์ชำนาญพิเศษ สำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้จังหวัดพัทลุง
5. นายอิทธิเดช รัตน์ะ	นักวิชาการอุดมศึกษา คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการประเมินผลโครงการ ชุดที่ 1-ชุดที่ 4

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 1
เรื่อง การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน
สู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 30 ปี ( ) 31 - 39 ปี
 ( ) 40 - 49 ปี ( ) 50 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท
 ( ) ปริญญาเอก ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

( ) บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบประเมินโดยตอบหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกความคิดเห็นโปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกขั้นตอน และทุกข้อความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่านเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของการประเมินพิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสม/เพียงพออยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินเกี่ยวกับโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านบริบท

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับนโยบายการขยายโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาของประชาชน					
2	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต					
3	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการประสานงานและเชื่อมโยงสถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
4	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ตอบสนองความต้องการของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
5	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการดำเนินของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
6	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา					
7	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
8	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
9	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
10	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนากลุ่มเป้าหมายพิเศษให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพิ่มขึ้น					
11	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัยาศัย และครูสอน					

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
	กลุ่มเป้าหมายพิเศษ สามารถผลิต สื่อ นวัตกรรมให้กับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
12	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ นำสื่อ นวัตกรรมให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง					
13	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					
14	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับบทบาทภารกิจของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ					
15	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินเกี่ยวกับโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านปัจจัยป้อน

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ความพร้อมและความเพียงพอของบุคลากร บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีจำนวนเพียงพอสามารถแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ โครงการนี้ได้					
2	บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา มีความรู้ความสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของโครงการ					
3	ผู้รับผิดชอบโครงการและจัดกิจกรรม มีความรู้ ความสามารถที่เหมาะสม					
4	บุคลากรจากหน่วยงานอื่นหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้า มาร่วมดำเนินงาน					
5	วัสดุ-อุปกรณ์ จัดหาสื่อหรือเอกสารเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมใน โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปี งบประมาณ 2567 เพียงพอ					
6	วัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีเพียงพอ					
7	สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การบริการพาหนะ รถยนต์ การบริการอาหาร น้ำดื่ม มีเพียงพอ					
8	ความพร้อมและความเพียงพอในด้านงบประมาณ งบประมาณดำเนินกิจกรรมตามโครงการเพียงพอ เหมาะสม					
9	งบประมาณในการจัดกิจกรรมเพียงพอเหมาะสม					
10	งบประมาณการจัดกิจกรรมเพียงพอเหมาะสม รวมทั้ง โครงการ					

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
11	<p>การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของโครงการ</p> <p>1) สำรวจความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>2) จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567</p> <p>2.1) จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการ</p> <p>2.2) ประชุมคณะกรรมการ</p>					
12	<p>3) จัดกิจกรรม</p> <p>3.1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ</p> <p>3.2) ฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม</p> <p>3.3) นำเสนอ สื่อ และนวัตกรรม</p> <p>3.4) นำสื่อและนวัตกรรมไปทดลองใช้</p> <p>3.5) สรุปรายงานผลการนำสื่อไปใช้</p>					
13	การนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร					
14	ประเมินโครงการ					
15	สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 3

เรื่อง การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน สู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 30 ปี ( ) 31 - 39 ปี
( ) 40 - 49 ปี ( ) 50 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท
( ) ปริญญาเอก ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

( ) บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา
( ) ผู้เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบประเมินโดยตอบหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกความคิดเห็นโปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกขั้นตอน และทุกข้อความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่านเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของการประเมินพิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินเกี่ยวกับโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านกระบวนการ

1. การประเมินด้านกระบวนการ (P-D-C-A)

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการวางแผน (P) สำรวจความต้องการจากผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้					
2	จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					
3	จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งคณะทำงาน					
4	ประชุมคณะทำงาน					
5	ด้านการจัดกิจกรรม (D) ประชุมเชิงปฏิบัติการ					
6	ฝึกผลิต สื่อ และนวัตกรรม					
7	นำเสนอ สื่อ และนวัตกรรม					
8	นำสื่อและนวัตกรรมไปทดลองใช้					
9	สรุปรายงานผลการนำสื่อไปใช้					
10	ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล (C) ประเมินก่อนดำเนินการโครงการ					
11	ประเมินผลระหว่างดำเนินการ เช่น การนิเทศ การให้คำปรึกษา การแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข					
12	ประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ					
13	ด้านปรับปรุง พัฒนาโครงการ (A) นำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางดำเนินการต่อไป					
14	นำข้อเสนอแนะของบุคลากร และผู้เข้าร่วมโครงการไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข					
15	รายงานผลการดำเนินงานโครงการให้คณะกรรมการพิจารณาหรือให้ข้อเสนอแนะ					

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
16	เผยแพร่ผลงานไปยังเครือข่ายหรือหน่วยงานอื่น					
17	ประชาสัมพันธ์โครงการให้สาธารณชนทราบ					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 4

เรื่อง การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่าน
สู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 30 ปี ( ) 31 - 39 ปี
( ) 40 - 49 ปี ( ) 50 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท
( ) ปริญญาเอก ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

( ) บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา
( ) ผู้เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 ด้านผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบ

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบประเมินโดยตอบหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกความคิดเห็นโปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกขั้นตอน และทุกข้อความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่านเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของการประเมินพิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีผลคุ้มค่าเป็นประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีผลคุ้มค่าเป็นประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีผลคุ้มค่าเป็นประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีผลคุ้มค่าเป็นประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีผลคุ้มค่าเป็นประโยชน์บรรลุวัตถุประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินเกี่ยวกับโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

1. การประเมินด้านผลผลิต

ที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ผู้ร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					
2	ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาบทบาทและความสำคัญของการผลิตสื่อ นวัตกรรม และจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
3	ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษา ประเภท สื่อ นวัตกรรม ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
4	ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษาเทคนิคและวิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรมที่เหมาะสมผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
5	ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
6	ผู้ร่วมโครงการได้ นำเสนอวิธีการใช้สื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
7	ผู้ร่วมโครงการได้นำสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ลงพื้นที่ทดลองใช้					

2. การประเมินด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
8	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในสถานศึกษา					
9	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มคุณวุฒิตามระดับ					
10	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการเชื่อมโยงระหว่าง บุคลากร สถานศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
11	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ตอบสนองความต้องการของบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
12	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความสอดคล้องกับการดำเนินตามบริบทของสถานศึกษา					
13	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพคุณภาพผู้เรียน และสถานศึกษา					
14	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา					
15	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยสร้างเชื่อมั่นให้กับบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
16	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยเสริมสร้างคุณภาพการผลิต สื่อ นวัตกรรม ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
17	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยพัฒนาบรรณารักษ์ ผู้รับผิดชอบงานการศึกษาตามอัธยาศัย และครูสอนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ให้สามารถ ผลิตสื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
18	ท่านเห็นว่าโครงการนี้ช่วยทำการส่งเสริมการอ่านให้กับกลุ่มผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ					
19	ท่านเห็นว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ชุดที่ 5

เรื่อง การประเมินความพึงพอใจต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริม
การอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 30 ปี ( ) 31 - 39 ปี
( ) 40 - 49 ปี ( ) 50 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท
( ) ปริญญาเอก ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

( ) บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดยะลา
( ) ผู้เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ

นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบประเมินโดยตอบหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกความคิดเห็นโปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกข้อความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่าน เกณฑ์ระดับความคิดเห็นของการประเมินพิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ
นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567

ที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ท่านมีส่วนร่วมในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่ กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					
2	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัด โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปี งบประมาณ 2567					
3	ท่านมีความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการ เรียนรู้ไปใช้ในการส่งเสริมการอ่าน สำหรับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายพิเศษ					
4	ท่านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการอบรมใน โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม ส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปี งบประมาณ 2567					
5	ท่านนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่บุคลากร ในสถานศึกษา เกี่ยวกับการทำกิจกรรมในโครงการอบรมเชิง ปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่ กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					
6	ท่านยินดีสนับสนุนให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดยะลา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา					
7	ท่านมีส่วนร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด ยะลา ในการประเมินผลโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่ กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					
8	ท่านมีความพอใจกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
9	ท่านมีความพอใจกับกิจกรรม ตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					
10	ท่านมีความพอใจกับโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					
11	ท่านมีความพอใจกับระยะเวลาโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					
12	ท่านมีความพอใจกับงบประมาณในการโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					
13	ท่านมีความพอใจกับสถานที่ในการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					
14	ท่านมีความพอใจกับวิทยากรให้ความรู้ในการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					
15	ท่านมีความพอใจกับ สื่อ เทคโนโลยี เอกสารประกอบการอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริมการอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องความตรงเชิงเนื้อหา IOC

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 2
การประเมินด้านปัจจัยป้อน

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปรผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
5	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
6	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
7	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
8	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
11	0	1	1	1	0	0.6	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
13	0	1	1	0	1	0.6	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 3
การประเมินด้านกระบวนการ (P-D-C-A)

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปรผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
5	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
6	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้
7	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
8	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
11	0	1	1	0	1	0.6	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
13	1	0	1	0	1	0.6	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	0	1	0	0.6	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
17	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Relibility)

ค่าความเชื่อมั่นของการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมส่งเสริม
การอ่านสู่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประจำปีงบประมาณ 2567 มีดังนี้

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 1	.858
แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 2	.880
แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 3	.884
แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 4	.906
แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 5	.909

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 1

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.858	15

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	59.90	35.197	.435	.853
a2	59.67	32.851	.728	.838
a3	59.27	34.202	.719	.842
a4	59.70	34.424	.449	.852
a5	59.80	36.372	.307	.858
a6	59.77	33.702	.605	.844
a7	59.33	35.885	.429	.853
a8	59.77	33.082	.522	.849
a9	59.70	34.907	.365	.858
a10	59.90	33.472	.444	.854
a11	59.90	36.162	.346	.857
a12	59.60	33.283	.705	.839
a13	59.27	34.202	.719	.842
a14	59.77	33.495	.508	.849
a15	59.73	34.823	.382	.857

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 2

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.880	15

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	60.07	45.513	.389	.879
a2	59.80	42.166	.747	.864
a3	59.53	44.395	.628	.871
a4	59.90	45.266	.328	.883
a5	59.90	44.093	.415	.879
a6	60.00	40.828	.661	.867
a7	60.07	45.513	.389	.879
a8	59.80	42.441	.715	.866
a9	59.50	43.776	.722	.868
a10	59.90	44.231	.429	.878
a11	59.87	43.016	.540	.873
a12	60.03	41.137	.646	.868
a13	59.60	43.145	.561	.872
a14	59.87	44.395	.379	.881
a15	59.57	42.047	.678	.866

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 3

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.884	17

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	70.53	45.499	.521	.878
a2	70.23	45.289	.587	.876
a3	69.97	44.585	.781	.871
a4	70.33	47.747	.220	.889
a5	70.37	44.861	.522	.878
a6	70.43	43.633	.557	.877
a7	69.90	44.024	.725	.871
a8	70.53	45.499	.521	.878
a9	70.30	44.079	.692	.872
a10	70.00	44.966	.712	.873
a11	70.33	48.920	.119	.892
a12	70.27	45.651	.455	.880
a13	70.43	43.978	.524	.878
a14	70.00	44.552	.626	.874
a15	70.13	46.740	.305	.887
a16	69.97	44.447	.647	.873
a17	70.40	42.800	.628	.873

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 4

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.906	19

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	79.13	68.120	.318	.906
a2	78.90	63.472	.708	.897
a3	78.53	64.051	.862	.895
a4	78.93	68.754	.232	.909
a5	78.90	64.921	.530	.901
a6	79.07	62.823	.579	.900
a7	78.57	62.875	.695	.897
a8	78.77	65.840	.406	.905
a9	78.63	62.378	.781	.894
a10	79.10	68.783	.272	.907
a11	78.87	63.016	.741	.896
a12	78.53	64.051	.862	.895
a13	78.93	67.582	.286	.908
a14	78.90	66.645	.414	.904
a15	79.00	64.897	.489	.903
a16	78.50	64.810	.635	.899
a17	78.80	65.131	.437	.905
a18	78.53	62.671	.774	.895
a19	79.00	61.517	.689	.897

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ชุดที่ 5

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.909	15

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	61.50	45.017	.573	.904
a2	61.17	42.971	.755	.898
a3	60.87	44.257	.831	.898
a4	61.50	45.017	.573	.904
a5	61.20	42.510	.818	.896
a6	60.83	44.695	.786	.899
a7	61.50	45.017	.573	.904
a8	61.20	42.510	.818	.896
a9	60.83	44.902	.755	.900
a10	61.27	47.237	.255	.916
a11	61.27	46.340	.341	.913
a12	61.40	43.145	.563	.906
a13	60.87	43.637	.688	.900
a14	61.17	45.316	.375	.914
a15	60.90	42.921	.708	.899

